

Kate dra

LETNIK IX.
Posebna št.
26. 5. 1969
MARIBOR

Otvoritev Višje komercialne

Nekaj po desetih urah je v prisotnosti oglednih poklicnih in javnih deleževcev soglasno odprto novo visokošolsko zavod v Mariboru. Predsednik komisije je bil Boris Kraigher.

Visja komercialna šola v
Cim levinskega sveta LRS Borska Kapišnik 10 200

Visja komercialna šola v
Cim levinskega sveta LRS Borska Kapišnik 10 200

Predsednik Boris Kraigher

Otvoritev Višje

Visja komercialna šola v
Cim levinskega sveta LRS Borska Kapišnik 10 200

aljnja dekoncentracija

aljnja dekoncentracija
a, visokega in Univerzitetnega študija

zakoni še bolj vsklajujejo
školi študij z družbenimi potrebami

Sprejet zakon o

zavarovanju kmetijskih
zavarovalnic

VEČER

vesti v
Publikacija za primer vojne

Tri nove višje šole v Mariboru

PRED USTANOVITVIJO VIŠJE TEHNIČNE SOLE V MARIBORU
POUK V NOVI ŠOLI

že v letnem semestru 1960

VEČER JE SVET ZA ŠOLSTVO LRS OBRAVNAVAL PRIDOLGO ZAKONA O USTANOVITVI VIŠJE TEHNIČNE SOLE V MARIBORU - POGOJI ZA VPIS - ŠOLA BO IMELA ŠTIRI SEMESTRE - TRJE ODDELKI: ELEKTROTEHNIČNI, STROJNI IN TEKSTILNI

OB VPISU V DE- SETO ŠTUDIJSKO LETO

Res je, da so v arhivih na voljo bogati viri za dokumentirano pisanje o začetnih prizadevanjih za ustanovitev visokošolskih zavodov v Mariboru, vendar so vprašanja še vedno tako sveža, da je mogoče o njih razmišljati, ne da bi ponovno prebirali arhivsko gradivo. Od prvih začetkov razmišljanja o potrebi po visokošolskih zavodih v Mariboru je verjetno minilo že mnogo več let kot od ustanovitve prvega visokošolskega zavoda, saj segajo v prva leta po osvoboditvi. Materialne razmere ves čas do šestdesetih let niso omogočile ustanovitve visokošolskih zavodov v Mariboru, ki se je medtem razvil v mesto, ki zahteva tudi na področju visokošolskega izobraževanja in raziskovalne dejavnosti ustrezne institucije.

V skoraj desetletnem zorenju so učitelji in študentje mariborskih visokošolskih zavodov ustvarili rezultate, ki prav gotovo presegajo začetna pričakovanja. V našem gospodarstvu in v družbenih službah se neprestano povečuje število diplomantov naših visokošolskih zavodov in povečuje se število tistih, ki ugodno ocenjujejo uporabnost in učinkovitost dela takega profila kadrov. Po drugi strani pa se je v tem času vidno povečalo število ustrezno habilitiranih učiteljev na mariborskih visokošolskih zavodih in število znanstveno raziskovalnih del, ki so jih objavili doma in v inozemstvu. Zlasti moramo ceniti prizadevanja naših učiteljev, da se na ustrezen način uveljavijo tudi v inozemskih revijah, na konferencah in simpozijih.

Nedavno so sprejeli nov zakon o visokem šolstvu. Naše dveletno sodelovanje v pripravah zakona je pokazalo, da ne bi mogli pričakovati ustreznega urejanja položaja naših šol v enotnem visokoškolskem sistemu, če ne bi bili v času našega delovanja ustvarili uspehov v pedagoškem in v znanstveno-raziskovalnem pogledu. Ti uspehi pa so osnova, da ureja novi zakon položaj naših tako, da bo mogoče v prihodnje še bolj razviti in pospešeno povečati kvaliteto pedagoškega in znanstveno-raziskovalnega dela naših učiteljev in s tem kvaliteto študija naših študentov.

Iz razlogov, ki so jih argumentirali zdravstveni strokovni organi, so pristojni republiški organi začeli lani postopek postopnega ukinjanja vpisovanja študentov na višjo stomatološko šolo, čeprav smo prepričani, da se bo kdaj kasneje zopet pokazala potreba po vpisu študentov na tako šolo.

Nedavno pa je bil sprejet ustrezen zakonski predpis, ki omogoča uvažanje tudi druge stopnje študija na visoko ekonomsko komercialni šoli. S tem se je odprla možnost nadaljevanja študija na tej visoki šoli ne le njenim diplomantom na prvi stopnji, ampak tudi diplomantom višjih šol tehnične smeri, ker ima zanje poseben tehnično ekonomski oddelek.

Maturanti srednjih šol imajo v Sloveniji na ta način večjo možnost izbora poklica, ki ustreza nagnjenju in sposobnostim posameznega študenta. Znotraj enotnega visokošolskega sistema SR Slovenije so naše šole enakopraven in logičen element, ki temelji ne le na učinkovitosti znanja za gospodarsko prakso in družbene službe, ampak omogoča tudi nadaljevanje študija na ustreznih fakulteti. To so namreč načela novega zakona o visokem šolstvu.

Vse študente, ki se bodo vpisali na naše visokošolske zavode, že sedaj pozdravljamo ter jim želimo prijetno bivanje v Mariboru in uspešen študij.

PREDSTOJNIK
ZDRUŽENJA VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV
V MARIBORU
Doc. Tine Lah

10 LET VIŠJIH ŠOL V MARIBORU

1968/1092

IV 284 / 1968/69

Nastanek pomen in razvoj mariborskih visokošolskih zavodov

Tisk, radio in televizija nam že dalje časa poročajo o določenem nemiru, ki je marsikje v svetu zajel visokošolske zavode in ki posebno v zadnjem času včasih prerašča v zelo ogorčene akcije. Razen čisto splošnih političnih motivov se med gesli na prvih mestih močno pojavlja tudi zahteva po reformi visokošolskega sistema in študija.

Ta zahteva je bila v strokovnih krogih registrirana že pred časom in je logična posledica razvoja sodobne družbe in človeka v njej. Za naše stoletje je značilna prava eksplozija proizvodnje in prizadevanj za njeno racionalizacijo, ki se odraža v vse bolj podrobni delitvi dela in v prehajanju od ročnega k mehaniziranemu in avtomatiziranemu delu, od izkoriščanja človekovih fizičnih moči k angažiranju njegovih umskih sposobnosti. Ob čisto proizvodnem delu nastaja vse več spremljajočega, vzporednega dela, ki proizvodnjo pripravlja, organizira, vodi in upravlja, poslovno obdeluje, analizira itn. V ZDA so npr. ugotovili, da je bilo leta 1910 še samo 21 % takšnega vzporednega dela, leta 1950 že 38 %, sedaj pa ga je v individualni proizvodnji že preko 50 %, v masovni pa tudi 80 % in več.

Po drugi strani zahteva sodobna razvita družba vse več družbenih služb, ki se prav tako organizacijsko močno razčlenjajo in kvalitetno dvigajo. Vzporedno s tem naraščajo tudi zahteve po šolski izobrazbi. Analize v ZDA npr. predvidevajo da bo že v naslednjem desetletju kar za 68 % vseh delovnih mest potrebna visokošolska izobrazba, medtem ko je bilo leta 1930 komaj 10 % takšnih delovnih mest. Srednja šola postaja minimum potrebne izobrazbe, težišče pa prehaja na visoko izobrazbo.

Razen tega se sodobni človek spriči svoje razvitosti in osvobojenosti tudi sam po sebi želi izobraževati in šolati do čim višje stopnje, ki mu jo dopuščajo njegove intelektualne sposobnosti.

Oboje ima seveda svoje posledice tudi za visoko šolstvo oziroma njegovo organizacijo in zahteva ustrezne reformne ukrepe. Eksploziji proizvodnje in družbenih služb sledi eksplozija visokega šolstva, ki lahko masovnost obvlada samo s svojo raznolikostjo in smiselno izobrazbo. Seveda ne more biti npr. vseh 68 % v ZDA predvidenih visokošolskih strokovnjakov šolanih na enak način oziroma tako, kot so bili šolani do sedaj. Nastajajo potrebe po mnogih novih visokošolskih strokovnih profilih oziroma poklicih različnih ravni in kombinacij posameznih ved. To vodi po eni strani do specializacije, po drugi pa da formiranja različnih stopenj ali ravni visokošolskega pouka z različnimi kombinacijami teoretičnih in praktičnih znanj. Na splošno se je izoblikovala potreba po treh stopnjah ali ravneh visokošolskih strokovnjakov, prilagojenih zahtevnosti različnih delovnih mest, zlasti glede na teoretično poglobljenost znanja. Razen takšne delitve dela nakazuje potrebo po različnih stopnjah visokošolskih strokovnjakov tudi zahteva po racionalni sestavi sodobnih strokovnih delovnih ekip, v katerih naj sodelujejo strokovnjaki vseh treh stopenj.

Specializacijo šolanja so si lahko dovolile le velike države, postaja pa tudi tam vse bolj problematična zaradi hitrega razvoja znanosti in tehnike ter s tem pogojenih hitrih sprememb potrebnega znanja. Podrobnosti se pač spreminjajo hitreje od trajanja visokošolskega pouka. Zato jo v svetu tudi vse bolj opuščajo ali vsaj omejujejo in prehajajo na šolanje bolj splošno izobraženih strokovnjakov na različnih stopnjah oziroma ravneh. Pri tem

so izkušnje pokazale, da za večino sodobnih visokošolskih delovnih mest zadošča visokošolska izobrazba prve stopnje, tako imenovana višja izobrazba. Pri posameznih strokah velja to za 50 do 80 % vseh visokošolskih strokovnjakov. To daje poseben pomen višjim šolam, ki jih zato ponekod imajo za bodočo osnovo vsega visokošolskega sistema. Ob skrajšanem študiju in ob manjših stroških omogočajo pridobitev visokošolske izobrazbe, ki omogoča zelo zadovoljivo zaposlitev in kariero.

Naše razmere seveda niso tako potencialne, kot so npr. v ZDA, vendar velja perspektivno tudi za nas nakazati splošni razvoj visokega šolstva. Tako smo tudi pri nas konec preteklega desetletja prišli do spoznanja, da število, struktura, teritorialna razmestitev in socialni sestav strokovnih kadrov ne ustrezajo našemu gospodarskemu in družbenemu razvoju ter da so zato potrebne ustrezne spremembe v sistemu strokovnega izobraževanja. Tako je prišlo do reforme visokošolskega študija, ki je poleg drugih ukrepov prinesla tudi ustanavljanje novih višjih šol, med drugimi tudi mariborskih.

Mariborski visokošolski zavodi so torej po eni strani rezultat splošnega razvoja potreb po visokošolskih kadrih. Razen tega je bilo pri njihovem ustanavljanju prisotno tudi spoznanje, da tako močan in industrijski razvit center potrebuje ustrezne institucije tudi na področju šolstva.

Mariborski industrijski bazen je posebno močno občutil posledice neustrez-

VEČER vesti v

h. 371 Soba, 27. julija 1960

KONČANO ZASEDANJE Ljudske skupščine Slovenije

e višje šole v Mariboru

VEŠ O USTANOVITVI VIŠKIH ŠOL IN VELEŠNO VIŠJO ŠOLO V Ljubljani, VIŠJO POLITEHNIŠKO ŠOLO V Mariboru, VIŠJO STOMATOLOŠKO ŠOLO V Mariboru IN NOVE ZAKONE O VISOKOŠOLSKIŠKEM ŠTUDIJSKEM ZAKONU OŠK IN ŠTUDIJSKI OŠK DO 1. SEPTEMBRA

O državnih potrebah visokih šol v Mariboru

KONČANO ZASEDANJE Ljudske skupščine Slovenije

nega visokošolskega sistema in pomanjkanja primerno šolanih visokošolskih strokovnjakov. Po vojni se je naglo razvil v enega od velikih gospodarskih centrov v državnem merilu, niso pa se ustrezno razvijale njegove družbene in komunalne službe. Sorazmerno pozno je dobil lastne srednje strokovne šole, glede visokošolskih kadrov pa je bil povsem navezan na dotok iz tradicionalnih visokošolskih središč. Ker je bil ta dotok minimalen, so visokošolski strokovni kadri postali ozko grlo njegovih proizvodnih in poslovnih kapacitet ter je bil zato ogrožen njegov napredek in razvoj. Ustanovitev visokošolskih zavodov je postala nujnost. Spričo vseh teh okolištin so bili mariborski visokošolski zavodi postavljeni pred nalogo, da predvsem šolajo visokošolske strokovnjake prve stopnje ter hkrati nudijo osnovo za nadaljnji visokošolski študij tistim svojim študentom, ki imajo potrebne intelektualne sposobnosti in voljo, ne bi pa iz materialnih razlogov zmogli stroškov za celotni visokošolski študij v že obstoječih visokošolskih središčih.

V Mariboru deluje 6 visokošolskih zavodov, ki jih je ustanovila s posebnimi zakoni skupščina SR Slovenije v razdobju 1959 do 1961 po vrsti:

- Višja ekonomsko-komercialna šola (VEKS) — 2. julija 1959
 - Višja tehniška šola (VTS) — 26. novembra 1959
 - Višja agronomška šola (VAŠ) — 24. junija 1960
 - Višja pravna šola (VPS) — 24. junija 1960
 - Višja stomatološka šola (VSS) — 24. junija 1960 in
 - Pedagoška akademija (PA) — 26. junija 1961
- Zaradi boljše koordinacije njihovega dela in razvoja je republiška skupščina z zakonom ustanovila še:
- Združenje visokošolskih zavodov v Mariboru (ZVZM) — 23. maja 1961. Končno je bila v združenje vključena še Študijska knjižnica v Mariboru (ŠK).

Visokošolski strokovnjak prve stopnje (višji strokovnjak) je bil pri nas popolnoma nov in nepoznan strokovni profil, čeprav se je v mnogih drugih državah že pred daljšim časom izoblikoval v nepogrešljiv člen v lestvici strokovnih kadrov. Potrebno je bilo torej najprej ugotoviti, kaj naj pravzaprav od njega zahtevamo, katera delovna mesta naj zaseda in s kakšnim učnim programom naj ga ustrezno šolamo. Okvirno so bila ta vprašanja rešena že pred ustanovitvijo mariborskih visokošolskih zavodov po intenzivnih razpravah v strokovnih društvih, gospodarskih organizacijah in združenjih ter ustreznih službah bivše okrajne skupščine. Ko pa so se začeli pojavljati prvi diplomanti, je bilo zaradi njihovega položaja potrebno zelo podrobno določiti te okvirne rešitve in jih presaditi v prakso. Ker so nastali iz živih potreb te prakse in je večina njihovega pedagoškega kadra prišla z odgovornih delovnih mest v praksi, so mariborski visokošolski zavodi v sodelovanju z vsem svojim zaledjem relativno hitro prišli do ustreznih rešitev ter jih objavili v posebnih elaboratih o profilih, delovnih mestih in študijskem sistemu strokovnjakov, ki jih šolajo. Tako so nastali temeljni novega študijskega sistema, ki se seveda še nadalje izgrajuje in prilaguje dejanskim potrebam.

Doslej se je vpisalo in diplomiralo na posameznih visokošolskih zavodih v Mariboru tako število študentov:

(Nadaljevanje na 3. strani)

katedra

LISTI MARIBORSKIH STUDENTOV IZDAJA ODBOR ZS MVZ
 KATEDRO UREJA UREDNIŠKI ODBOR:
 OLGA CERIC, DRAGO JANCAR, IVO RUDOLF,
 BRACO ZAVRNIK, JANEZ GUTJ, BOGO CERIN (FOTOREPORTER)
 GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO JANCAR
 TEHNIČNI UREDNIK: MARIJAN ZMAVC
 SEKRETAR: FRANCE FILIPIC ml.
 UREDNIŠTVO IN UPRAVA: STUDENTSKI DOM, OB PARKU 5 — TEL. 22 004 —
 CENA IZVODA 36 PAR (LETNA NAROČNINA 10 ND. ZA USTANOVE
 IN PODJETJA 13 ND, ZJRO RACUN 518-678-548
 NENAROČENIH SLIK IN ROKOPISOV NE VRACAMO
 TISK: CP MARIBORSKI TISK

Visoka ekonomsko-komercialna šola v Mariboru

vzgaja in izobražuje strokovnjake za ekonomsko-komercialna, ekonomsko-finančna in tehniško-ekonomsko področja dejavnosti gospodarskih organizacij.

Študij na VEKS je stopnjevani in daje višjo in visoko izobrazbo, kar zagotavlja pridobivanje zaokroženega in celovitega ekonomskega znanja vsake stopnje.

Študij na prvi stopnji ima dve smeri:

- ekonomsko finančno smer z:
 - oddelkom za bančništvo,
 - oddelkom za knjigovodstvo in finance;
- ekonomsko komercialno smer z:
 - oddelkom za splošno komercialno,
 - oddelkom za turizem in gostinstvo,
 - oddelkom za zunanjo trgovino.

Študij traja dve leti (4 semestre). Diplomanti prve stopnje dobijo strokovni naziv »ekonomist«. Zaposlijo se lahko praviloma na naslednjih delovnih mestih:

Oddelek za bančništvo: ekonomist bančnik, referent, knjigovodja, kontrolor, analitik, vodja odseka ali posamezne službe v denarnih zavodih.

Oddelek za knjigovodstvo in finance: ekonomist finančnik, računovodja, bilancist, analitik, planer, vodja oddelka ali službe v računovodstvu in analitsko-planskem oddelku ter razna delovna mesta na področju javnih financ (referenti in višji referenti).

Oddelek za splošno komercialno: ekonomist-komercialist, zahtevnejša delovna mesta v nabavnem in prodajnem oddelku, proučevanje tržišča, ekonomska propaganda, analiza gibanja cen itd.

Oddelek za turizem in gostinstvo: ekonomist-komercialist s turistično gostinsko usmeritvijo, zahtevnejša de-

lovna mesta ekonomsko-komercialne stroke v gostinskih podjetjih, turističnih birojih, potovalnih agencijah.

Oddelek za zunanjo trgovino:

ekonomist-komercialist z zunanjetrgovinsko usmeritvijo; zahtevnejša delovna mesta v komercialnih oddelkih, proizvodnih in zunanjetrgovinskih podjetjih, kot so: uvoz in izvoz blaga, proučevanje zunanjega tržišča, mednarodno trgovinsko posredovanje itd.

Po študiju prve stopnje se diplomanti praviloma zaposlijo. V medstopnjem razdobju si mora diplomant pridobiti teoretično znanje izpopolniti s praktičnimi izkušnjami gospodarske prakse. Te izkušnje so pogoj za uspešno nadaljevanje študija na drugi stopnji.

Študij na drugi stopnji ima tri smeri:

- ekonomsko-komercialno,
- ekonomsko-finančno in
- tehniško-ekonomsko smer.

Študij traja dve leti (4 semestre). Diplomant druge stopnje ekonomsko-komercialne in ekonomsko-finančne smeri dobi strokovni naziv »diplomirani ekonomist«, diplomant tehniško-ekonomske smeri pa naziv »diplomirani gospodarski inženir«.

Diplomanti druge stopnje obvladajo teorijo in prakso in se lahko hitro vključijo v poslovni proces kot potencialni kandidati za razna strokovna in vodilna delovna mesta v gospodarskih organizacijah.

Za diplomante tehniško-ekonomske smeri bodo zanimiva tehnična delovna mesta v proizvodnih gospodarskih organizacijah, v katerih se zahtevajo znanja ekonomskih disciplin ali pa komercialna delovna mesta, kjer je potrebno tehnično znanje.

Podrobne informacije o študiju na Visoki ekonomsko-komercialni šoli lahko dobite na šoli pismeno ali ustno ali pa na vseh sedežih enot za izredni študij.

(Nadaljevanje z 2. strani)

Šola	Redni		Izredni		Skupaj	
	vpis	diplom.	vpis	diplom.	vpis	diplom.
PA	1.445	248	2.567	278	4.012	526
VAS	628	229	573	92	1.201	321
VEKS	2.128	635	5.067	606	7.195	1.241
VPS	730	146	1.230	192	1.960	338
VSS	489	176	204	16	693	192
VTS	2.994	645	4.650	88	7.644	733
Skupaj	8.414	2.079	14.291	1.272	22.705	3.351

Vpis rednih študentov novincev je naglo narasel od 296 v šolskem letu 1959/60 na 617 v letu 1960/61, ko so že vse šole začele z delom, in se povzpela na 1343 v letu 1968/69. Vpis izrednih študentov je zelo nihalo, odvisno od odpiranja novih centrov za pomoč izrednim študentom. Na večini šol je bil v prvem vpisnem letu največji, ker se je vpisal velik del potencialnih kandidatov za izredni študij, med njimi dober del tudi iz špekulativnih ozirov. Mislili so namreč, da bodo na lahek način prišli do visokošolske diplome. Ko so spoznali raven in zahtevnost študija, so mnogi izredni študenti zlasti iz prvih generacij odstopili. Šole so se namreč dosledno držale načela, da se mora izredni študij vršiti po enakih programih in ob enaki zahtevnosti kot redni, če naj doseže svoj cilj, to je dejanski dvig zaposlenih strokovnjakov-praktikov na visokošolsko raven.

Značilen je sestav mariborskih študentov po predhodni izobrazbi. Okoli 49 % rednih študentov prihaja z gimnazij, 48 % s strokovnih šol, medtem ko jih okoli 2 % prihaja s sprejemnim izpitom, brez ustrezne predhodne izobrazbe. Pri tem je odstotek gimnazijcev bistveno nižji (20 %) na šolah tehničnega značaja. Med izrednimi študenti pa izrazito prevladujejo tisti s strokovno predhodno izobrazbo, medtem ko jih je le okoli 2,5 % prišlo na šole s sprejemnim izpitom, ostali pa so gimnazijci. Študentov brez formalno predpisane predhodne izobrazbe je torej na mariborskih visokošolskih zavodih mnogo manj, kot to na splošno mislijo, posebno za izredne študente. Šole so znale z ustrezno ostrimi sprejemnimi izpiti obdržati primerno raven in po pokazanih študijskih uspehih ni mogoče trditi, da bi katerakoli od navedenih treh skupin študentov izrazilo odstopala.

Ponekod sicer obstaja mnenje, naj bi se na višje šole vpisovali le absolventi srednjih strokovnih šol. Menimo, da je takšno stališče družbeno nepravilno, nepotrebno in tudi neuresničljivo. V obstoječih prilikah se namreč izbira srednje šole nikakor ne vrši pretežno po kriteriju prirodne intelektualne nagnjenosti oziroma sposobnosti, številčno razmerje med maturanti posa-

meznih vrst srednjih šol (gimnazije — strokovne šole) ter njihova socialna in teritorialna struktura pa bi samo še poslabšala sedanji že tako zelo neustreznost sestav slovenskih visokošolcev in izobraženstva. Končno tudi študijski rezultati — posebno ob pomoči, ki jo nudijo gimnazijcem nekatere šole ob začetku študija — demantirajo takšno mnenje.

Diplomanti mariborskih visokošolskih zavodov se po študiju v glavnem zaposlujejo. Samo okoli 18 % jih nadaljuje študije na ustreznih fakultetah, kjer ne zaostajajo za študenti s fakultet. Vsi ostali so se zaposlili in zasedajo širok krog delovnih mest, ki so zanje predvidena. Kljub začetnemu nezaupanju in težavam so si že pridobili priznanje in ugled ter začinjajo dobivati pripadajoč družbeni položaj.

Sole vzdržujejo kontakt s svojimi diplomanti in njihovimi delodajalci, izmenjujejo z njimi informacije in izkušnje, po potrebi skušajo pozitivno vplivati na pogoje njihovega zaposlovanja, v posameznih primerih pa so jih na posebnih seminarjih začele spoznavati z novostmi iz njihove stroke. S tem da so v kratkem času dali gospodarstvu in družbenim službam okoli 3300 strokovnjakov, so mariborski visokošolski zavodi že začeli izpolnjevati svojo družbeno nalogo.

Mariborski visokošolski zavodi so v času svojega nastajanja in delovanja brez dvoma imeli precej notranjih in zunanjih težav. Vendar lahko smatramo, da so jih uspešno prebradli ter pokazali ustrezne uspehe, življenjsko sposobnost in družbeno koristnost.

To so prav posebno pokazale dolgotrajne razprave okoli novega zakona o visokem šolstvu. Čeprav je novi zakon kompromis zelo različnih gledanj na sodobne visokošolske probleme in ne upošteva v zadostni meri najnovjših razvojnih tendenc na tem področju, pa našim višjim šolam vendarle priznava ustrezno mesto v slovenskem visokošolskem sistemu, upošteva nekatera njihova osnovna načela in jim omogoča nadaljevanje dela po dosedanjih smernicah ter ustrezen razvoj. To je prišlo do izraza tudi z novim zakonom o prehodu višje ekonomsko komercialne šole v visoko ekonomsko komercialno šolo, kar moramo ceniti kot posebno priznanje pedagoškimi delavcem tega zavoda in celotnemu konceptu mariborskih visokošolskih zavodov.

Zal pa je višja stomatološka šola v preteklem letu prenehala z vpisovanjem in je kot višja šola v fazi ukinitve. Kot občani in državljani se s tem nikakor ne moremo strinjati, saj gre po splošnem mnenju za nadpovprečno kakovosten zavod in delovno skupnost. Naj bi pristojni še pravi čas premislili, kaj bodo v tem rekli zanamci.

NAMESTNIK PREDSTOJNIKA
ZDRUŽENJA VISOKOŠOLSkih ZAVODOV MARIBOR
Milivoj Raič, dipl. inž.

Pedagoška akademija v Mariboru

Pedagoška akademija v Mariboru je izobraževalno vzgojni visokošolski zavod, ki vzgaja učitelje z višjo strokovno in pedagoško izobrazbo ter organizira in razvija znanstveno delo na področju vzgoje in izobraževanja. Akademijo je ustanovila Skupščina LR Slovenije pred šestimi leti z zakonom o ustanovitvi pedagoške akademije v Mariboru, Uradni list LRS, št. 18/61.

Predavanja trajajo na akademiji dve leti (štiri semestre), absolventski staž pa traja še šest mesecev po koncu zadnjega semestra predavanj. Diplomanti akademije dobijo naziv predmetnega učitelja ustrezne stroke.

ORGANIZACIJA ŠTUDIJA

Za uresničevanje izobraževalnih in vzgojnih nalog ter za organizacijo pouka ima akademija študija študentske smeri, oddelke in predmetne skupine.

Na akademiji sta dve študijski smeri:

- za razredni in predmetni pouk v osnovni šoli,
- za predmetni pouk v strokovnih šolah in izobraževalnih centrih.

Vsaka študijska smer ima več oddelkov; ti so enopredmetni, ali dvopredmetni.

Na akademiji je 11 oddelkov z 20. študijskimi skupinami.

Na vseh oddelkih imajo študenti vseh študijskih skupin strokovne predmete, ki so navedeni pri oddelkih; pedagoško psihološke predmete, pedagogiko z zgodovino pedagogike, didaktiko, občo in mladinsko psihologijo, pedagoško psihologijo ter splošne predmete: družbeno in ekonomsko ureditev SFRJ, kulturo ustnega in pismenega izražanja, predvojaško vzgojo ter telesno vzgojo.

Študenti že v času študija opravljajo obvezno praktično delo v obliki skupnih hospitacij in nastopov ter pedagoške prakse v III. semestru, ta ima namen vpeljati študente v praktično opravljanje dela, ki jim ga bo nalagal njihov poklic.

Oddelke za razredni pouk

Na tem oddelku se izobražujejo učitelji za pouk v prvih petih razredih osnovne šole.

Strokovni predmeti: metodika spoznavanja narave in družbe, spoznavanje narave in spoznavanje družbe, metodika slovenskega jezika, metodika matematike, metodika likovnega pouka s skicirnim risanjem, metodika tehničnega pouka, metodika telesne vzgoje, metodika glasbenega pouka, glasbeni pouk z instrumentom, metodika prostovoljnih dejavnosti, mladinska književnost z vidika mladinske psihologije in kulturna zgodovina.

Na oddelku je doslej diplomiralo 133 študentov; vsi so zaposleni na osnovnih šolah.

Oddelke za jezike in književnost

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji dveh jezikov. Oddelke ima te študijske skupine:

- slovenski in srbohrvaški jezik,
- slovenski in ruski jezik,
- slovenski in angleški jezik,
- slovenski in nemški jezik,
- angleški in ruski jezik,
- angleški in nemški jezik,
- ruski in nemški jezik.

Strokovni predmeti:

- študijska skupina slovenskega in srbohrvaškega jezika: slovenski jezik, slovenska književnost, metodika slovenskega jezika, srbohrvaški jezik, hrvaška, srbska in makedonska književnost, stilistične vaje, makedonski jezik in metodika srbohrvaškega jezika;
- študijske skupine slovenskega in tujega jezika: slovenski jezik, slovenska književnost, metodika slovenskega jezika, južnoslovske književnosti; tuj jezik (ruski ali angleški ali nemški), fonetika tujega jezika, interpretacija tekstov tujega jezika, tuja književnost, stilistične vaje, metodika tujega jezika;
- študijske skupine dveh tujih jezikov: dva tuja jezika, dve fonetiki tujega jezika, interpretacija tekstov dveh tujih jezikov, književnosti dveh tujih jezikov, stilistične vaje dveh tujih jezikov in metodika dveh tujih jezikov, slovenski jezik.

Na oddelku je doslej diplomiralo 87 študentov.

Oddelke za zemljepis in zgodovino

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji zemljepisa in zgodovine. Strokovni predmeti: fizična geografija, družbena geografija, regionalna geografija, geografija Jugoslavije, geografija Slovenije s terenskim delom, metodika geografije, uvod v zgodovino, obča zgodovina do leta 1917, južnoslovska zgodovina do leta 1917, slovenska zgodovina do leta 1917, obča zgodovina od leta 1917, zgodovina jugoslovanskih narodov od leta 1917, kulturna zgodovina, metodika zgodovine.

Na oddelku je doslej diplomiralo 71 študentov.

Oddelke za biologijo in kemijo

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji biologije in kemije. Strokovni predmeti: splošna biologija, botanika, anatomija in fiziologija človeka, zoologija, razvojni nauk, metodika biologije, osnove mineralogije in geologije, anorganska kemija, organska kemija I in II, metodika kemije. Na oddelku je doslej diplomiralo 59 študentov.

Oddelke za matematiko in fiziko

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji matematike in fizike. Strokovni predmeti: algebra z analitično geometrijo, trigonometrija in geometrija, analiza, opisna geometrija, metodika matematike, fizika, fizikalni praktikum, metodika fizike.

Na oddelku je doslej diplomiralo 53 študentov.

Oddelke za tehnični pouk in fiziko

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji tehničnega pouka in fizike.

Strokovni predmeti: tehnologija materiala, strojeslovje, tehnično risanje in osnove opisne geometrije, organizacija in ekonomika proizvodnje, praktični pouk v delavnici, metodika tehničnega pouka, osnove matematične analize, fizika, fizikalni praktikum, metodika fizike.

Na oddelku je doslej diplomiralo na enopredmetnem oddelku (samo tehnični pouk) 56 študentov.

Oddelke za likovni pouk

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji likovnega pouka. Strokovni predmeti: risanje, slikanje, likovna teorija z anatomijo, umetnostna zgodovina, scenografija, grafika, pisave, modeliranje, estetika oblik z osnovami arhitekture, opisna geometrija, perspektiva, metodika likovnega pouka.

Na oddelku je doslej diplomiralo 39 študentov.

Oddelke za glasbeni pouk

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji glasbe. Strokovni predmeti: fiziologija in fonetika, solfeggio in teorija, osnove vokalne tehnike, harmonija, kontrapunkt, spoznavanje instrumentov, prirejanje za ansamble, zgodovina glasbe, oblikoslovje, klavir, dirigiranje, zbor in orkester, vokalna literatura s partiturno igro, recitacija, ritmika s telesno vzgojo, glasbeni pouk s kitaro, metodika glasbenega pouka.

Na oddelku je doslej diplomiralo 32 študentov.

Oddelke za telesno vzgojo in biologijo in zemljepis

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji telesne vzgoje in zemljepisa ali telesne vzgoje in biologije, po izbiri študenta.

Strokovni predmeti:

- študijska skupina telesna vzgoja in biologija: teorija telesne kulture, anatomija, fiziologija, biometrija, biomehanika, telesnovzgojni objekti in naprave, splošna telesna vzgoja soloobveznega otroka, atletika, elementarne igre, športne igre, orodna in talna telovadba, ritmika, zdravstvena telovadba, metodika telesne vzgoje, splošna biologija, razvojni nauk, botanika, zoologija, metodika biologije.
- študijska skupina telesna vzgoja in zemljepis: teorija telesne kulture, anatomija, fiziologija z biometrijo, mehanika, telesnovzgojni objekti in naprave, splošna telesna vzgoja soloobveznega otroka, atletika, športne igre, orodna in talna telovadba, ritmika, zdravstvena telovadba, metodika telesne vzgoje, obča fizična geografija, družbena geografija, regionalna geografija, geografija Jugoslavije z lokalno geografijo, metodika geografije.

Na oddelku je doslej diplomiralo 23 študentov.

Kovinarsko elektrotehniški oddelke

Splošni predmeti so isti kot pri drugih oddelkih.

- študijska skupina za kovinarski praktični pouk in tehnologijo.

V tej predmetni skupini se izobražujejo predmetni učitelji praktičnega pouka in tehnologije, ki bodo poučevali na strokovnih šolah.

Strokovni predmeti: seminar iz uporabne matematike, mehanika in nauk o trdnosti, tehniško risanje, strojni elementi, mehanska tehnologija za energetike (stroji), mehanska tehnologija I (rezilno orodje), tehnologija gradiv, tehnološke meritve, elektrotehnika, tehnološke priprave, varilna tehnika, organizacija in ekonomika proizvodnje, metodika praktičnega pouka, metodika tehnologije.

Pedagoško psihološki predmeti: industrijska pedagogika, pedagoška antropologija dela z zgodovino pedagogike, industrijska andragogika, didaktika, pedagoška analitika dela, obča in mladinska psihologija, pedagoška psihologija.

Dopolnilni študij

Zaradi posebnih potreb na šolah in želje po razširitvah kvalifikacije posameznih diplomantov je mogoče s študijem nove predmetne skupine (predmeta) na akademiji razširiti usposobljenost. Po končanem študiju te predmetne skupine predmeta dobi diplomant posebno listino.

Diplomanti višjih šol in diplomanti prve ali druge stopnje, ki želijo postati učitelji na strokovnih šolah ali izobraževalnih centrih, lahko vpišejo tudi samo pedagoško psihološke predmete in metodike predmetov, ki jih bodo poučevali. Izpite iz teh predmetov in praktično pedagoško delo opravljajo kot redni študenti akademije. O usposobljenosti za poučevanje dobijo posebno listino.

Izredni študij

Akademija ima posebna predavanja in vaje za izredne študente, če je na posamezno študijsko skupino vpisanih dovolj izrednih študentov. Seminarji za izredne študente so intenzivni ter skoncentrirani po predmetih; težišče je na obveznih vajah, brez katerih kandidat ne more opravljati izpitov. Predavanja so v ciklikih. V enem ciklusu sta dva predmeta. Po zaključku predavanj obeh predmetov se študenti dva do tri tedne pripravljajo na izpite, nato je izpitni rok. Po izpitnem roku so predavanja dveh novih predmetov. V treh letih absolvirajo izredni študenti predavanja in vaje vseh predmetov prvega in drugega letnika.

Možnosti zaposlitve diplomantov

Študenti, ki dokončajo študij na študijski smeri za razredni pouk in predmetni pouk v osnovni šoli, se lahko zaposlijo na osnovnih šolah kot razredni in kot predmetni učitelji.

Študenti, ki dokončajo študij na študijski smeri za predmetni pouk v strokovnih šolah in izobraževalnih centrih, se lahko zaposlijo na strokovnih šolah in izobraževalnih centrih kot predmetni učitelji ustrezne stroke. Po sedanjih podatkih je na območju severovzhodne Slovenije strokovno zasedenih samo 30% mest na osnovnih šolah.

Možnosti in pogoji za nadaljevanje študija

Osnovni smoter pedagoške akademije je s študijem oblikovati in vzgajati učne moči za osnovne in strokovne šole. Izredno prizadevni študenti študijske smeri za razredni in predmetni pouk pa imajo možnost nadaljevati študij po posebnem dogovoru na ustreznem oddelku filozofske fakultete; opraviti morajo diferencialne izpite.

VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR

Zivimo v dobi tehnike in smo priče njenemu skoraj neverjetnemu razvoju. Na vseh področjih nam dnevno prinaša nova odkritja, nove proizvode ter nove, boljše in cenejše postopke za njihovo proizvodnjo. Zato danes brez spoznavanja in uporabe vedno novih dosežkov tehnike ni mogoča rentabilna in mednarodna konkurenčna proizvodnja. Tako tehnika po proizvodnji odločilno posega v gospodarstvo in po njem v ostale panoge človeškega udejstvovanja, ki jim gospodarstvo daje materialno osnovo. Stopnja tehniškega razvoja je postala tudi merilo za stopnjo splošnega razvoja in življenjskega standarda vsakega naroda in človeštva kot celote.

Za takšen razvoj tehnike oziroma za vzdrževanje stika z njenim neprestanim napredkom pa je potrebno vse več tehniških strokovnjakov. V nekaterih razvitih državah predstavljajo tehniški strokovnjaki v posameznih gospodarskih panogah tudi četrtno ali celo še večji del skupnega števila zaposlenih.

V naši državi in tudi v naši republici smo ob sicer velikem porastu proizvodnih sredstev še daleč od takšnega stanja. Našemu gospodarstvu in javnim službam izredno primanjkuje tehniških strokovnjakov vseh stopenj izobrazbe. Analize kažejo, da je njihovo število daleč pod merili, ki veljajo za razvite in tehniško napredne države. Prav to dejstvo v mnogih primerih omejuje možnost izkoriščanja celo že obstoječih proizvodnih kapacitet, onemogoča organizacijo rentabilne proizvodnje in njen razvoj ter mednarodno konkurenčno sposobnost naših gospodarskih organizacij.

Zato je študij tehnike, ki ga omogoča tudi višja tehniška šola v Mariboru, izredno perspektiven in nudi zelo ugodne in raznolike možnosti strokovnega udejstvovanja.

Višja tehniška šola v Mariboru usposablja svoje študente za strojništvo, elektrotehniko, gradbeništvo, kemijo in tekstilno tehnologijo za mnogoštevilne inženirske službe, ki ne zahtevajo celotne visokošolske izobrazbe. Razen tega daje tudi potrebno podlago za nadaljevanje študija na ustreznih fakultetah. Pogoji za nadaljevanje študija so ugodni in določeni s predpisi fakultet.

Študenti, ki zaključijo študij na višji tehniški šoli v Mariboru in opravijo diplomsko delo, dobijo strokovni naslov inženirja stroke, ki so jo študirali. Zaposlijo se lahko na zahtevnejših samostojnih in vodilnih mestih naslednjih delovnih področij:

— **PROIZVODNA OPERATIVA:** obratovodje, vodje gradbišč, vodje in pomočniki vodij obratnih pisarn; vodje oddelkov in delavnic ter pomembnejših delovnih skupin; vodstvo in nadzor del na kompliciranejših, posebno avtomatiziranih strojnih napravah z elektronskim krmiljenjem; vodje električnih central ter transformatorskih in razdelilnih postaj; vodje in sodelavci kemijskih laboratorijev;

— **PRIPRAVA PROIZVODNJE (DELA) IN PLANIRANJE:** vodje pisarn in oddelkov, kalkulant, organizatorji dela, planerji, podkalkulanti in analitiki pri kompleksnih in kompliciranih tehnoloških postopkih; konstrukterji kompliciranih orodij in delovnih priprav;

— **KONTROLA:** vodje oddelkov in pisarn; samostojni kontrolorji za težja dela na zahtevnih, posebno na elektronskih in atomskih kontrolnih napravah, vodje in samostojni sodelavci v kontrolnih laboratorijih; gradbeni nadzorni organi in inšpektorji.

— **POGON IN VZDRŽEVANJE:** vodje pogonskih in vzdrževalnih obratov in oddelkov; energetiki v večjih obratih; nadzornik strojnih in električnih naprav.

— **PROJEKTIRANJE, KONSTRUKCIJA IN RAZVOJ:** projektanti in konstrukterji enostavnih konstrukcij, elementov, sklopov in naprav; sodelavci in pomočniki glavnih projektantov za komplicirane in kompleksne projekte, ki zahtevajo drugostopenjsko znanje; samostojni sodelavci v razvojnih oddelkih in laboratorijih; perspektivni planerji.

— **TEHNIČNO-KOMERCIJALNE SLUŽBE:** vodje in samostojni tehnični referenti v nabavnih in prodajnih oddelkih, posebno tudi v uvozu in izvozu (dodatni pogoji: znanje tujih jezikov); vodje in samostojni referenti investicijskih skupin.

— **VODILNE FUNKCIJE:** tehniški vodje (direktorji) in vodje (direktorji, upravniki) manjših in srednjih gospodarskih organizacij oziroma organizacijskih enot.

— **VODILNE FUNKCIJE:** tehniški vodje (direktorji) in vodje (direktorji, upravniki) manjših in srednjih gospodarskih organizacij oziroma organizacijskih enot.

— **JAVNA UPRAVA:** domala vsa samostojna in vodilna tehniško-upravna delovna mesta (uprava, planiranje, organizacija, komunalna dela, nadzor itd.).

Spričo slabe zasedbe omenjenih delovnih mest v naših delovnih organizacijah in majhnega števila inženirjev, v znatni meri pa tudi zaradi ustreznosti izobraževalnega koncepta, je povpraševanje po diplomantih višje tehniške šole v Mariboru zelo veliko.

V prid vzgojnih prizadevanj in študijskih uspehov študentov govori tudi dejstvo, da se je več kot 700 njenih diplomantov zaposlilo in mnogi od njih delajo na zelo odgovornih delovnih mestih.

Kandidate za vpis na višjo tehniško šolo v Mariboru obveščamo, da lahko dobijo podrobnejše informacije o študiju v tajništvu vsak dan od 8. do 12. ure, soba št. 212.

Vodič po Mariboru za študente

(ZA BODOČE BRUCE IN BRUCULJE)

Naš »prospekt« je improviziran, namenjen pa izključno študentom novincem, in še to tistim, ki Maribora ne poznajo bolje kot avtor tega članka. V osebni izkaznici Maribora stoje nekatere stvari takole:

Rojstno leto: 1254.

Velikost danes: 110.000 prebivalcev.

Značaj: velik industrijski center, naravno središče Stajerske in severovzhodne Slovenije.

Klima (splošno) mila.

Posebnosti: izrazit primer mesta, ki zaradi odrezanega zaledja (v bližini je državna meja) v zadnjih letih ni tako napredovalo, kot bi lahko.

Razen imena moramo torej vsekakor povedati kaj več, če se predstavimo. In ker je že navada takšna, je o mestih potrebno povedati tudi nekaj iz zgodovine in vloge od prastarih časov do danes.

Tod so živeli ljudje že zgodaj in stalno. Ugodne geografske razmere so omogočile obrtnikom in trgovcem, da so pod tedanje utrdbo na Piramidi postavili svoje krošnjarije ter delali in prodajali. Bližina Pohorja in Kozjaka je dala kruha trgovcem z lesom in splavarjem. Mesto je postal današnji Maribor že leta 1254 in se je takrat imenoval Marchburg (po utrdbi, ki so jo postavili Sponhajmi).

Potem se je Maribor razvijal, zastajal in zopet razvijal, odvisno od tega, kakšne razmere so vladale v njegovi neposredni okolici ali pa v domovini njegovih vladarjev. V turških časih ga tudi močno obzidje ni moglo obvarovati pred krutimi osvajalci, da ga le-ti ne bi nekajkrat napadli in oropali. Toda neprestana turška nevarnost je tudi zavrla razvoj mesta, zlasti še zato, ker je trgovina na jug bila zamrla. Tudi Napoleonovi časi, ki so na primer Ljubljani pomagali do pomembne vloge, Mariboru niso prizanesli. Po prenehanju turške nevarnosti beležimo ponovni vzpon mesta, ki je na poti od Dunaja k Trstu bilo pomembna trgovska postojanka. Se hitrejši razvoj je prišel z železnico. Samo po dvajsetih letih, ko je v Angliji speljana prva Stephensonova lokomotiva, je Maribor dobil železniško povezavo s seve-

(Nadaljevanje na 10. strani)

ZDRUŽENJE VISOKOŠOLSkih ZAVODOV V MARIBORU

RAZPISUJE

NATEČAJ ZA VPIS

po 27., 28. in 31. členu zakona o visokem šolstvu, po ustreznih določilih šolskih statutov in dogovoru s šolami

v prvi letnik višjih šol in drugo stopnjo (3. letnik) visoke ekonomske komercialne šole v Mariboru v študijskem letu 1969/70

I. VISOKA EKONOMSKO KOMERCIALNA ŠOLA MARIBOR

Kandidati se lahko vpišejo:

1. Za študij na prvi stopnji v študijske oddelke:
 - oddelek za bančništvo,
 - oddelek za knjigovodstvo in finance,
 - oddelek za splošno komercialno,
 - oddelek za zunanjo trgovino,
 - oddelek za turizem in gostinstvo.

2. Za študij na drugi stopnji v študijske oddelke:

- komercialni oddelek,
- finančni oddelek,
- tehniško-ekonomski oddelek.

Pogoji za vpis:

1. Pogoji za vpis na prvo stopnjo študija:

Na prvo stopnjo študija se lahko vpiše, kdor je z uspehom končal:

- ekonomsko, tehniško ali drugo srednjo strokovno šolo za gospodarstvo in družbene službe, katere pouk je trajal 4 leta (npr. ekonomske, tehniške, kmetijske in njim podobne šole), ali
- gimnazijo.

Na prvo stopnjo se lahko vpiše tudi kandidat, ki ni končal ustrežne šole iz prejšnjega odstavka, ima pa najmanj 4-letne delovne izkušnje v komercialni ali finančni službi, če uspešno opravi preizkusni izpit.

Podrobni učni načrt za preizkusne izpite in izpitni režim za te izpite sta razvidna na oglasni deski šole, na sedežih centrov za izredni študij in na sekcijah za izredne študente. Za študij na oddelku za zunanjo trgovino in turizem in gostinstvo morajo kandidati dobro znati vsaj en tuj jezik. Znanje kandidatov za vpis na ta dva oddelka bo preizkusila posebna komisija.

Za kandidate za vpis na prvo stopnjo rednega študija bo VEKS pripravila v mesecu septembru obnovitveni seminar iz matematike.

2. Pogoji za vpis na drugo stopnjo študija:

a) Na drugi stopnji študija se lahko kandidat vpiše na naslednje oddelke:

- na komercialni oddelek: s končano prvo stopnjo študija na oddelku za splošno komercialno, zunanjo trgovino, turizem in gostinstvo ter na oddelku za transport VEKS v Mariboru;
- na finančni oddelek: s končano prvo stopnjo študija na oddelku za bančništvo ter knjigovodstvo in finance VEKS v Mariboru.

Na komercialni ali finančni oddelek se tudi lahko vpiše, kdor je z uspehom končal študij na prvi stopnji ekonomske fakultete ali višje ekonomske oziroma komercialne oziroma finančne šole, ki ustreza študiju prve stopnje VEKS. Vsak primer bo obravnavala vpisna komisija pedagoško-znanstvenega sveta VEKS v smislu 35. člena zakona o visokem šolstvu (Uradni list SRS, št. 9-61/69), ki bo tudi določila morebitne diferencialne izpite;

na tehniško-ekonomski oddelek: s končano višjo tehniško šolo ali višjo agronomsko šolo oziroma s končano prvo stopnjo fakultet teh smeri.

b) Kandidat mora imeti 3 leta praktičnih izkušenj na delovnem mestu, kjer se zahteva najmanj višješolska izobrazba ustrežne smeri.

Na drugo stopnjo študija se lahko vpiše tudi kandidat, ki nima triletnih praktičnih izkušenj, če je končal prvo stopnjo študija najkasneje v dveh in pol letih in če je imel poprečno oceno opravljenih izpitov na prvi stopnji od 3 do 5. O vpisu takih kandidatov odloča vpisna komisija pedagoško-znanstvenega sveta VEKS.

Prednost bodo imeli kandidati z višjo poprečno oceno. Ti kandidati morajo opraviti šestmesečno prakso v gospodarskih organizacijah po posebnem programu, ki ga določi pedagoško-znanstveni svet šole. Podroben program in režim opravljanja prakse je objavljen na oglasni deski šole.

Kandidat za izredni študij na drugi stopnji mora ob vpisu predložiti soglasje svoje delovne organizacije, da mu bo omogočeno obiskovanje predpisanih oblik študija in bo v ta namen lahko uporabil vsako leto 28 dni študijskega dopusta. Šola je organizirala izredni študij po centrih in sekcijah za izredni študij ob primernem številu prijavljenih in to: Celje — Delavska univerza, Cankarjeva 1/I, Koper — Delavska univerza, Cankarjeva 33, Kranj — Klub gospodarstvenikov, Prešernova ul. 11/I, Ljubljana — Društvo ekonomistov, Titova 19/I, Maribor — na sedežu šole, Murska Sobota — Delavska univerza, Ul. Štefana Kovača, Nova Gorica — Delavska univerza, Kidričeva 6, Novo mesto — Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Ulica talcev 3.

2. PEDAGOŠKA AKADEMIJA MARIBOR

Kandidati se lahko vpišejo v te študijske skupine:

A) ZA UČITELJE NA OSNOVNIH ŠOLAH:

- razredni pouk,
- slovenščina in srbohrvaščina,
- slovenščina in ruščina,
- slovenščina in angleščina,
- slovenščina in nemščina,
- angleščina in ruščina,
- nemščina in ruščina,
- angleščina in nemščina,
- zemljepis in zgodovina,
- biologija in kemija,
- matematika in fizika,
- tehnični pouk in fizika,
- likovni pouk,
- glasbeni pouk,
- telesna vzgoja in biologija ali zemljepis.

Na likovni pouk se lahko vpišejo samo redni študenti.

B) ZA UČITELJE NA STROKOVNIH ŠOLAH IN V IZOBRAŽEVALNIH CENTRIH:

- kovinarski praktični pouk in tehnologija materiala.
- Študij na akademiji traja dve leti. V skupino navedeno pod B), se lahko vpišejo samo izredni študenti. Diplomanti dobijo visokošolsko izobrazbo in naziv predmetni učitelj. Študij je mogoče nadaljevati na sorodnih fakultetah in umetniških akademijah, vendar so prestopni pogoji različni.

VPISNI POGOJI:

1. Na akademijo se lahko vpišejo kandidati, ki so končali z zaključnim izpitom ustrežno srednjo šolo, na kateri je

trajal pouk najmanj štiri leta, in sicer: na razredni pouk: s končano gimnazijo, učiteljskem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz slovenskega jezika v obsegu gimnazije. Vsi kandidati morajo opraviti preizkusnjsko sluha;

na jezikovne študijske skupine: s končano gimnazijo, učiteljskem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz tujega jezika, če se ga niso učili v letu oziroma 4 leta.

na zemljepis in zgodovino: s končano gimnazijo, učiteljskem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz zemljepisa in zgodovine v obsegu gimnazije;

na biologijo in kemijo: s končano gimnazijo, učiteljskem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; kandidati s srednje kmetijske šole morajo opraviti diferencialni izpit iz fizike v obsegu gimnazije, s srednje šole za telesno vzgojo diferencialni izpit iz kemije in biologije v obsegu gimnazije (absolventi kemika za kemijo opravljajo le diferencialni izpit iz biologije) in z vseh drugih srednjih šol diferencialni izpit iz fizike, kemije in biologije v obsegu gimnazije;

na matematiko in fiziko: s končano gimnazijo, učiteljskem ali tehniško srednjo šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz matematike in fizike v obsegu gimnazije;

na tehnični pouk in fiziko: s končano gimnazijo, učiteljskem in tehniško srednjo šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz matematike in fizike v obsegu gimnazije;

na tehnični pouk in fiziko: s končano gimnazijo, učiteljskem in tehniško srednjo šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz fizike v obsegu gimnazije, vsi kandidati morajo opraviti preizkusnjsko ročnih spretnosti;

na likovni pouk: s končano srednjo šolo, vendar morajo vsi kandidati opraviti posebno preizkusnjsko, ki obsega risbo po naravi in zamisli ter pogovor s kandidatom; le-ta naj pokaže znanje umetniške zgodovine in likovne teorije;

na glasbo: s končano srednjo šolo, vendar morajo vsi kandidati opraviti posebno preizkusnjsko muzikalnosti ter pokazati znanje instrumentalne in glasbene teorije;

na telesno vzgojo: z vsaj srednjih šol; v študijsko skupino, vezano na zemljepis, učiteljska in srednje vzgojiteljske šole, z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz zemljepisa v obsegu gimnazije, v študijsko skupino, vezano na biologijo, se lahko vpišejo absolventi gimnazij, učiteljska, srednje vzgojiteljske šole in srednje kmetijske šole; s srednje šole za telesno vzgojo morajo opraviti diferencialni izpit iz kemije in biologije v obsegu gimnazije, iz drugih srednjih šol pa izpit iz biologije v obsegu gimnazije. Vsi kandidati morajo opraviti preizkusnjsko telesnih sposobnosti in morajo biti zdravniško pregledani;

na študijsko skupino za kovinarski praktični pouk in tehnologijo: s končano dvoletno ali triletno šolo za visokokvalificirane delavce kovinarstva (delovodsko ali mojstrsko) in s predhodno končano triletno šolo za kvalificirane delavce kovinarstva stroke in osemletno osnovno šolo.

2. Na akademijo se lahko vpiše tudi, kdor ni končal ustrežne srednje šole in ima petletno osemletno šolo ter štiritletno prakso, če uspešno opravi sprejemni izpit. Program in navodila za sprejemni izpit dobijo kandidati v tajništvu akademije pred 1. septembrom 1969.

3. Diplomanti pedagoških smeri drugih visokošolskih zavodov lahko vpišejo novo predmetno skupino (le en predmet) na akademijo in tako razširijo svojo usposobljenost.

Šola bo tudi v študijskem letu 1969/70 predvidoma organizirala posebne seminarje za izredne študente, če bo vpisanih dovolj izrednih študentov na posamezno študijsko skupino. Na teh seminarjih dajejo učitelji akademije študentom pomoč pri študiju. Za kritično oceno teh seminarjev bodo izredni študenti prispevali ocenjeni znesek.

3. VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA MARIBOR

Kandidati se lahko vpišejo v študijske oddelke:

- oddelek za sadjarstvo in vinogradništvo,
- oddelek za poljedelstvo,
- oddelek za živilorejo.

V okviru teh oddelkov je mogoča ekonomska-tehnična usmeritev ali usmeritev za pospejevanje kmetijstva. V šolo se lahko vpišejo:

1. Brez sprejemnega izpita:
 - kandidati, ki so z uspehom končali šolanje na ustreznih srednji strokovni šoli ali gimnaziji;
2. s sprejemnim izpitom:
 - kandidati, ki so z uspehom končali šolanje na taki srednji šoli, katere učni program iz biologije in kemije ne zadostja zahtevam ustreznih srednje strokovnih šol ali gimnazije;
 - kandidati, ki so končali ustrežno kmetijsko šolo ali kako drugo strokovno šolo s praktičnim poukom, na kateri je trajalo šolanje vsaj tri šolska leta;
 - tisti, ki niso končali ustreznih šol, če so bili vsaj štiri leta zaposleni v gospodarski ali drugi delovni organizaciji, kjer so uspešno opravljali praktično delo, ki ustreza smeri študija.

Sprejemni izpit:

Kandidati, ki imajo pogoje pod točko 2, morajo opraviti sprejemni izpit iz:

- splošnega dela, ki obsega pismeno nalogo iz splošne teme ali teme iz stroke, ki jo želi kandidat poslušati na višji šoli,
- posebnega dela, ki obsega izpit iz kemije, biologije in matematike.

Kandidati, ki morajo opraviti sprejemni izpit, se morajo prijaviti do 1. julija 1969. Sprejemni izpiti bodo 23. in 24. septembra 1969.

Študij na šoli traja dve študijski leti. Diplomanti šole dobijo višješolsko izobrazbo in naziv kmetijski inženir.

4. VIŠJA PRAVNA ŠOLA MARIBOR

V šolo se lahko vpišejo:

- brez sprejemnega izpita občani, ki so končali z zaključnim izpitom šole druge stopnje, na kateri je trajal pouk najmanj štiri leta; takšna šola je tudi intendantska šola za oficirje ter strokovna šola za notranje zadeve;
- s sprejemnim izpitom občani, ki niso končali ustreznih šol druge stopnje, če so bili štiri leta zaposleni z ustreznim praktičnim delom pri državnih organih ali delovnih in drugih organizacijah.

Sprejemni izpit:

Sprejemni izpit je pismen in usnen. Pismeni izpit obsega nalogo iz splošne teme. S pismeno nalogo naj se ugotovi, ali zna kandidat svoje misli pravilno in logično izraziti v narodnem jeziku in ali zadostno obvlada temeljna znanja, ki so potrebna, da bo lahko uspešno sledil pouku. Usni izpit obsega snov iz temeljev politične in družbene ureditve SFRJ, splošne in narodne zgodovine od začetka kapitalizma naprej ter logike. Kandidat, ki pismenega dela izpita ni uspešno opravil, se ne pripusti k usnemu delu izpita.

Program za sprejemni izpit dobijo kandidati na šoli. Sprejemni izpiti bodo med 15. in 20. septembrom 1969. O času opravljanja sprejemnega izpita bodo kandidati, ki se zanj prijavijo, posebej obveščeni.

Vsa pojasnila in informacije v zvezi z razpisom daje tajništvo šole. Študij na šoli traja dve študijski leti. Diplomant šole dobi naziv pravnik.

5. VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR

Kandidati za študij strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, kemije in tekstilne tehnologije se lahko vpišejo

1. brez preizkusnega izpita

— tisti, ki so z uspehom končali šolanje na ustreznih srednji strokovni šoli ali gimnaziji;

2. s preizkusnim izpitom

- tisti, ki so z uspehom končali šolanje na srednji šoli, če program iz matematike, fizike in kemije ne ustreza programu srednje strokovne šole ali gimnazije;
 - tisti, ki so končali ustrežno industrijsko ali drugo strokovno šolo s praktičnim poukom ali ustrežno vojaško šolo za aktivne podoficirje ali druge vojaške delavce, na kateri je trajalo šolanje vsaj tri leta;
 - tisti, ki niso končali ustreznih šol, če so bili vsaj štiri leta zaposleni v gospodarski ali drugi delovni organizaciji, kjer so uspešno opravljeni praktično delo, ki ustreza smeri študija.
- Ustrezne so tiste šole in stroke, ki so enake stroki enega od oddelkov te šole.

Preizkusni izpit

Kandidati, ki imajo pogoje pod prvo ali drugo alinejo 2. točke, morajo opraviti preizkusni izpit iz matematike, fizike in kemije. Če študijski program šole, na kateri so končali študij, ne ustreza programu srednje strokovne šole ali gimnazije samo iz enega ali dveh v 2. točki navedenih predmetov, opravljajo preizkus samo iz predmeta ali predmetov, katerih program ne ustreza. Preizkusi iz vseh treh predmetov so pismeni in usni.

Kandidati, ki imajo pogoje pod tretjo alinejo 2. točke, morajo opraviti pismeni in usni preizkus iz matematike, fizike in kemije in še splošni del preizkusnega izpita. Ta obsega pismeno nalogo o splošni temi ali temi iz stroke, ki jo želi kandidat študirati.

Preizkusni izpiti bodo v začetku septembra. O točnem datumu bodo kandidati posebej obveščeni.

Posebno obvestilo

V septembru bo šola priredila za kandidate rednega študija pripravljalni tečaj, ki bo trajal za maturante gimnazij ves mesec, za maturante strokovnih šol pa zadnjih deset dni v mesecu.

Na območju SR Slovenije ima šola organiziran izredni študij v teh centrih:

- Celje — Delavska univerza, Cankarjeva 1
- Trbovlje — Delavska univerza, Trg revolucije 7
- Kranj — Delavska univerza, Staneta Zagarja 1
- Novo mesto — Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Ulica talcev 3
- Nova Gorica — Delavska univerza, Vojkova ulica 103
- Maribor — Višja tehniška šola, Smetanova ulica 17.

II.

PRIJAVA ZA VPIS

Vsi, ki se nameravajo kot novinci vpisati na katero od šol, se morajo prijaviti vnaprej in to najkasneje do 15. avgusta 1969. Kasnejše prijave se praviloma ne bodo mogle upoštevati. Ta prijava je prvi akt vpisa.

Prijava za vpis naj vsebuje: osebne podatke, točen naslov kandidatovega bivališča, navedbo dosedanje šolske izobrazbe, način študija na šoli (redni, izredni), navedbo tujega jezika, ki ga namerava kandidat študirati in navedbo oddelka, na katerem namerava kandidat študirati, oziroma študijske smeri, če je na šoli več oddelkov oziroma študijskih smeri.

Prijavi je treba priložiti:

1. originalno spričevalo o zaključnem izpitu na srednji šoli oziroma spričevalo najvišjega uspešno opravljenega razreda šole, ki jo je kandidat nazadnje obiskoval, če nima ustreznih srednješolske izobrazbe;
2. potrdilo o trajanju in uspehu zaposlitve, če je bil kandidat po končani šoli kje zaposlen;
3. kratek življenjepis;
4. izpisek iz rojstne matične knjige;
5. k prošnji mora biti priložena frankirana kuverta s čitljivo napisanim naslovom. S priloženo kuverto bo kandidat obveščeno o rezultatu razpisa, oziroma pozvan k sprejemnemu izpitu. Prijava mora biti kolkovana z državnim kolkom za 0,50 din.

Poleg rednega študija je na vseh šolah možen tudi izreden študij. Za izrednega študenta se lahko vpiše oseba, ki iz opravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent. Sicer pa veljajo za vpis izrednih študentov isti pogoji in ista navodila za vpis rednih študentov. Kandidati za izredni študij priložijo poleg listin, navedenih pod 1-5 v II. delu tega razpisa še:

1. potrdilo delovne organizacije, da so v stalnem delovnem razmerju ali uradno potrdilo, da obstajajo opravičene okoliščine, zaradi katerih ne morejo obiskovati pouka kot redni študenti;
 2. izjavo, da bodo plačevali določene stroške za študij ali da bo te stroške plačevala njihova delovna organizacija. Obveznost prijave do navedenega roka velja tudi za kandidate, ki bodo delali zaključni izpit na srednji šoli šele v jesenskem izpitnem roku. Ti bodo seveda predložili originalno spričevalo o opravljenem zaključnem izpitu kasneje, morajo pa prijavi predložiti potrdilo srednje šole, da bodo opravljali zaključni izpit v jesenskem roku.
- Kandidate, ki morajo v smislu veljavnih predpisov opravljati pred vpisom na šolo sprejemni izpit, bomo o tem posebej obvestili.

Vpis v vse letnike bo od 20. do 30. septembra 1969, na višji tehniški šoli predvidoma od 8. do 15. septembra 1969 dalje, na visoki ekonomski komercialni šoli pa 27. in 28. septembra 1969 za redne, za izredne študente pa od 4. do 14. septembra 1969.

Študente, ki se zanimajo za sprejem v Studentski dom, za študentsko posojilo ali stipendijo obveščamo, da bodo razpisni pogoji za pridobitev naštetih oblik gnotne pomoči objavljeni na oglasnih deskah visokošolskih zavodov n v študentskem domu.

Prošnje z zahtevanimi listinami pošljite po pošti na tajništva šol ali jih predajte osebno, dnevno od 10. do 12. ure na te naslove:

VISOKA EKONOMSKO KOMERCIALNA ŠOLA Maribor, Razlagova 14

PEDAGOŠKA AKADEMIJA Maribor, Mladinska ul. 9

VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA Maribor, Vrbanska ul. 30

VIŠJA PRAVNA ŠOLA Maribor, Mladinska ul. 9

VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA Maribor, Smetanova ul. 17/1

TAJNIŠTVO
ZDRUŽENJA VISOKOŠOLSkih ZAVODOV MARIBOR

ŠTUDENTSKI DOM

V MARIBORU, TYRŠEVA ULICA 23

RAZPISUJE

za študijsko leto 1969/70 natečaj za sprejem 288 študentov in 118 študentk v svoja domova v Tyrševi ul. 23 in ulici Pri parku št. 7.

I. RAZPISNI POGOJI

V študentski dom se sprejmejo študenti mariborskih visokošolskih zavodov. Med upravičenimi prosilci imajo prednost pri sprejemu v dom redno vpisani študenti, ki so v tekočem šolskem letu dosegli boljše študijske uspehe in so šibkega premoženjskega stanja.

II. PRIJAVA ZA SPREJEM

Rok prijave za sprejem v dom je 15. avgust 1969.

A) Študenti novinci vložijo:

1. Prošnjo z osebniimi podatki, navedbo smeri študija, utemeljitev, kolokvano z 0,50 N din državne takse.
2. Prepis spričevala, ki je pogoj za vpis na visokošolski zavod.
3. Potrdilo o premoženjskem stanju staršev in vseh lastnih dohodkih (os. prejemki, štipendija, otroški dodatek, PID, pokojnina ipd.).
4. Izjavo poroka za poravnavo morebitnega dolga na stanarini (porok naj bodo starši ali kreditno sposobna oseba).
5. Zdravniško potrdilo (ne spričevalo).
6. Dve fotografiji (velikost 4 x 6 cm).
7. Dopisnico z natančnim naslovom (za obvestilo).

B) Redni študenti, ki so že vpisani na enem izmed visokošolskih zavodov v Mariboru, naj h kolokvani prošnji priložijo še potrdilo o opravljenih izpitih od prvega izpita dalje na predpisanem obrazcu, ostalo pa kot je navedeno pod točko II/A od 3 do 7.

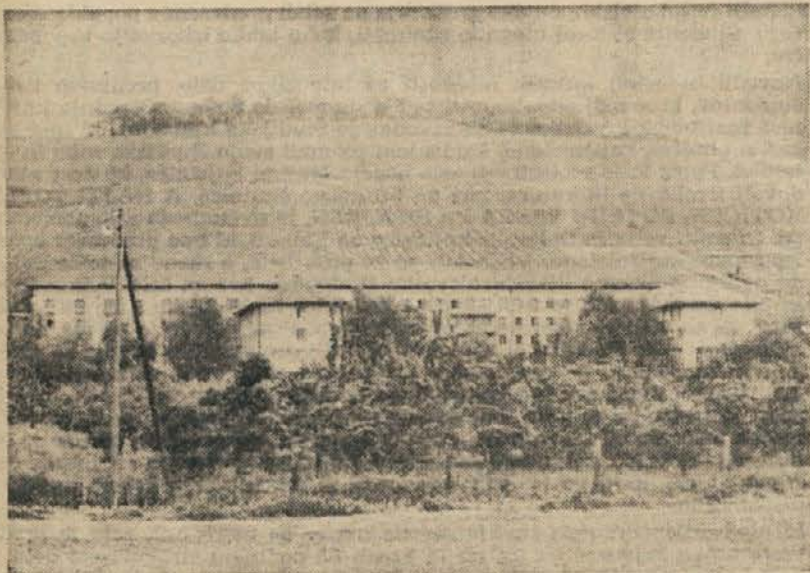
Prošnje, naslovljene na študentski dom Maribor, Tyrševa ul. 23, vložite osebno ali pošljite najkasneje do 15. avgusta 1969.

Nepopolnih prošenj ali prošenj brez prilog razpisna komisija ne bo upoštevala.

O rešitvi prošenj bodo prosilci obveščeni pismeno, oziroma z obvestilom na oglasnih deskah v domu in šolah.

V Mariboru, dne 2. maja 1969.

Višja agronomska šola v Mariboru

Višja agronomska šola je visokošolski zavod z nalogo, da seznanja študente s prirodoslovno tehničnimi vedami, na katerih je zasnovana sodobna kmetijska tehnologija. Student dobi vpogled tudi v agrarno ekonomsko področje. Sinteza vseh naštetih disciplin daje diplomantu Višje agronomske šole strokovno usposobljenost, da sodeluje pri uresničevanju ciljev našega gospodarstva na področju kmetijstva.

Hiter razvoj tehničnih in osnovnih prirodnih ved, zlasti kemije, postavlja tudi kmetijstvo pred dejstvo, da nujno poveča storilnost dela in obdrži korak z ostalimi panogami proizvodnje. K temu ga sili tudi vse večja potreba po hrani zaradi naraščanja števila prebivalstva in zviševanja njegove življenjske ravni. Te cilje pa kmetijstvo lahko doseže le ob bistveno izboljšani kvalifikacijski strukturi zaposlenih.

Študij na Višji agronomski šoli v Mariboru traja 4 semestre oziroma dve leti in daje zaključno prvo stopnjo visokošolske izobrazbe. Namen šole je formirati specializiranega, praktičnega organizatorja kmetijske proizvodnje na višji tehnični ravni. Diplomant — kmetijski inženir specialne smeri — je tehnolog — operativec, ki je seznanjen z vsemi sodobnimi tehničnimi prijemmi, proizvodnimi odnosi, kmetijsko ekonomiko in kmetijskim strojništvom. Na ta način je diplomant usposobljen prevzeti zahtevna delovna mesta, kjer se zahteva višja strokovna izobrazba. Že ob samem vpisu se kandidat odloči za eno izmed treh specializiranih smeri študija:

Oddelek za poljedelstvo

Na oddelku se slušatelji usposabljaajo za operativne vodje poljedelstva na kmetijskih obratih. Osnovni poudarek je na seznanjanju s sodobno tehnologijo pridelovanja najvažnejših poljščin, zlasti obdelovanja in priprave zemlje, setve in izbora sort, oskrbe in varstva rastlin ter obvladanje mehanizacije in ekonomike proizvodnega procesa.

Oddelek za živinorejo

vzgaja strokovnjake, ki so dobro seznanjeni z vsemi novimi tehnološkimi postopki moderne vzreje živali, ki morajo v potankosti poznati osnove krmljenja, preventivne ukrepe za očuvanje zdravja živali, zraven tega pa biti dobri organizatorji — ekonomisti.

Oddelek za sadjarstvo in vinogradništvo

Na tem oddelku se usposabljaajo sadjarski in vinogradniški strokovnjaki, da bodo lahko samostojno vodili proizvodne in predelovalne sadjarske ali vinogradiške obrate. Velik poudarek je na primerni tehnični, tehnološki in organizacijsko-ekonomski izobrazbi, ki jo zahteva sedanja in bodoča sadjarska in vinogradiška proizvodnja.

V okviru teh oddelkov je mogoča ekonomsko-tehnološka usmeritev ali usmeritev za pospeševanje kmetijstva.

Študent, ki ima interes pridobiti izobrazbo v dveh oddelkih, se lahko sočasno vpiše na dva oddelka.

Močan poudarek daje šola praktičnemu usposabljanju študentov. Praktično delo daje študentom dopolnilo k teoretičnim trditvam in jih že med študijem seznanja s proizvodno prakso v določeni panogi ter njenimi problemi.

Na zavodu je študentom na razpolago bogata biblioteka s čitalnico, kjer je zbrana vsa potrebna domača in tuja strokovna literatura. Za večino predmetov obstajajo učbeniki in skripta, ki pretežno zajemajo vsebino predavanj.

Možnosti zaposlitve

Diplomanti višje agronomske šole se zaposlujejo kot operativni vodje in organizatorji specializirane kmetijske proizvodnje ob najsodobnejši tehnologiji, pri kmetijskih kombinatih in zadrugah kot tehnologi kmetijskih predelovalnih obratov in v upravnih službah. Diplomant je usposobljen samostojno voditi posamezne specializirane proizvodne enote.

Višja pravna šola Maribor

Višja pravna šola je visokošolski zavod, ki vzgaja za posamezna področja oziroma panoge gospodarstva in druga področja družbene in druge javne dejavnosti strokovnjake s pravno izobrazbo višje stopnje.

Šola je bila ustanovljena z zakonom o višji pravni šoli v Mariboru (Uradni list LRS, št. 23/60) leta 1960.

Predavanja na šoli trajajo 2 leti (4 semestre). Status študenta preneha 6 mesecev po izteku 4. semestra.

Z diplomom na šoli dobi študent strokovni naziv pravnik.

Pouk na šoli je reden in izreden.

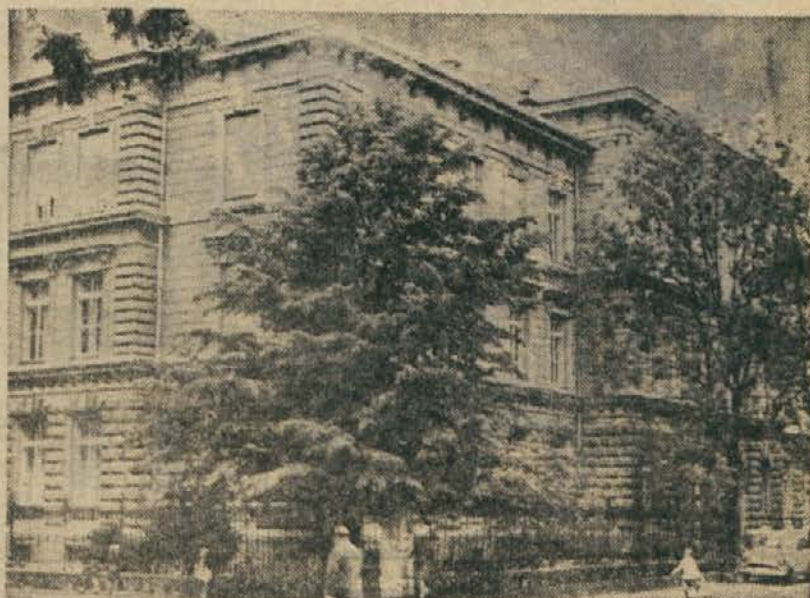
Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo, kdor je v stalnem delovnem razmerju ali kdor iz drugih opravičenih objektivnih vzrokov ne more obiskovati pouka.

Vpis na šolo se opravi na podlagi razpisa, objavljenega v Delu in Večeru. Študij na šoli je enoten in obsega učni načrt šole s temi predmeti: uvod v pravoznanstvo, sociologijo, politično ekonomijo, družbenopolitično ureditev SFRJ, javno upravo, organizacijo pravosodja, organizacijo in upravljanje gospodarskih organizacij, osebno in rodbinsko pravo, ekonomsko politiko SFRJ, osnove civilnega prava, oris civilnih sodnih postopkov, pogodbe blagovnega prometa z menico in čekom, osnove kazenskega prava s postopkom, upravne postopke in upravni spor, javne finance, evidenco pravnih razmerij, osnove računovodstva, kulturo ustnega in pismenega izražanja, predvojaško in telesno vzgojo.

Šola organizira za izredne študente študij v centrih izven sedeža šole, če se za študij v takšnem centru prijavi ustrezno število izrednih študentov.

Diplomant šole se lahko zaposli v raznih službah pri družbenopolitičnih skupnostih, zavodih družbenih služb, drugih javnih službah in družbenih organizacijah, prav tako pa tudi v splošni, pravni ali komercialni službi gospodarske organizacije.

Diplomant šole lahko študij nadaljuje. V tem primeru mora izpolniti pogoje, ki jih postavlja fakulteta.

Vodič po Mariboru za študente

(Nadaljevanje s 5. strani)

rom, in to je še zlasti njegova zgodovinska kurioznost med jugoslovanskimi mesti. Today je postal tudi važno prometno križišče, zlasti še po izgraditvi železnice na Madžarsko in pozneje na Koroško.

Od tod dalje moremo trditi, da je Maribor začel dobivati svojo značilno industrijsko podobo, ki jo je do danes še utrdil. Tega seveda ne pripisujemo zgolj naključju, marveč predvsem temu, da je v bližini na razpolago dovolj energetske osnove, delovne sile, dobre prometne zveze pa so pritegnile zanimanje tujega kapitala, ki si je Maribor izbral zaradi bližine srednji Evropi. Maribor je medtem že davno prerasel mestno obzidje, dandanes žal precej zanemarjeno in bolj predmet obravnave zgodovinarjev kot pa zgodovinska posebnost, ki bi se je zavedali. Začel se je širiti tudi na desni breg, pozneje zajel predmestne zaselke, da bi tako do dandanes zabrisal meje med mestnimi četrtmi in postal enotna celota.

Skozi vse faze razvoja je Maribor bil središče Štajerske pokrajine, pozneje pa se je njegov vpliv razširil tudi na obmurske in prekmurske kraje. Tako je nastajala tudi njegova kulturna in gospodarska vloga, nekaj časa pa tudi politična, saj je bil Maribor po prvi svetovni vojni glavno mesto tako imenovane mariborske oblasti.

Ko govorimo o kulturnem središču, moramo upoštevati nekaj dejstev, ki govore, da je mariborsko slovensko prebivalstvo začelo že zelo zgodaj organizirati boj za narodnostne pravice, čeprav nemara v nekoliko težjih pogojih kot drugod, saj je živelo tod številno nemško prebivalstvo, šovinistično razpoloženo, proti slovenskemu življu. Toda iz tistih časov je pomembno omeniti ustanovitev gimnazije (1758), pozneje pa čisto slovenskih kulturnih ustanov: Slovenska čitalnica (1861), ustanovitev oziroma izhajanje Slovenskega naroda, pozneje Dramatično glasbeno in Zgodovinsko društvo, tako da je Maribor v resnici postal žarišče ne samo slovenstva, marveč tudi aktivnega kulturnega prebujanja in ustvarjanja.

Povojni razvoj je pripomogel tudi našemu mestu, da je napravilo nekaj hitrih in dolgih korakov naprej. Industrija se je še razmahnila, kulturna vloga utrdila, gospodarski potencial v zadnjih letih pa sicer ni takšen, kot bi lahko bil, vendar to ne pomeni, da bi Maribor v bodoče nazadovail; prav nasprotno lahko pričakujemo, namreč da bo sedaj, ko so meje vse bolj odprte, pridobil zopet na veljavi, ter da ne bo ostal zaprt le v ožje štajerski krog, marveč da bo postal mesto mednarodnega pomena.

Kolikor bi bilo lahko zanimivo za naše bodoče kolege, je potrebno povedati, da je sedanja kvalifikacijska struktura prebivalstva na razmeroma nizki stopnji, da v mnogih delovnih organizacijah primanjkuje šolanih kadrov in da je na ta način Maribor prav zanimiv tudi s stališča bodočih diplomantov višjih in visokih šol, ki se bodo lahko eventualno v njem zaposlili in pomagali naprej oblikovati njegovo fiziognomijo.

TRI TRETJINE DNEVA

Dan je praviloma razdeljen na tri enake dele: osem ur dela, osem ur razvedrila in osem ur počitka. Vemo sicer dobro, da za marsikoga to ne velja, prav gotovo pa ne za študente, ki so se namenili študij končati v kolikor toliko doglednem času. Tako pomeni pravzaprav, da se osemurni delovnik raztegne na petnajsturni, če pa si hočemo privoščiti nekaj veselih uric, je to na račun počitka. Kljub temu pa je potrebno, da pregledamo, kakšne možnosti ali pogoje bo imel mariborski študent v času svojega študija, da bi čas čimbolj učinkovito izrabil ter da bo imel nekaj tudi od razvedrila.

DELOVNI ČAS

Urniki predavanj so največkrat žal tako sestavljeni, da študentje niso z njimi najbolj zadovoljni, to pa predvsem zaradi tega, ker so predavanja dopoldne in popoldne v vmesnimi prekinitvami. Razlogi so v tem, da izredni

Slovensko narodno gledališče v Mariboru

učitelji (visokošolski učitelji) predavajo na šolah predvsem v popoldanskem času. Študente bi torej utegnulo zanimati, kako lahko izkoristijo ta vmesni čas.

Navedli bi nekaj krasnih možnosti za intenzivno delo, predvsem tistih študentov, ki zaradi oddaljenosti ta čas ne morejo domov. Osrednja knjižnica mariborskih visokošolskih zavodov je Studijska knjižnica, ki ima bogat in obsežen knjižni fond, študentom pa nudi svojo študijsko sobo in čitalnico. Poleg te je v Mariboru zelo bogata Mestna knjižnica, ki sicer nima dovolj strokovne literature, ima pa prostorno čitalnico, A NAJTI TOPEL KOTICEK, POVRHU VSEGA PA SE MIREN, je za študenta zelo pomembno. Omeniti velja še Delavsko knjižnico na Taboru, ki ima predvsem bogat leposlovni knjižni fond. Višje šole so že poskrbele, a skrbe za to še dalje, da nudijo strokovno literaturo svojim študentom kar na šoli. V ta namen so bile ustanovljene že tudi številne knjižnice in študijske sobe na šolah, zlasti še na višji ekonomski komercialni šoli. Prav gotovo je pa res, da bo mnogokrat potrebno precej truda, da bi našli prav ugodne pogoje za svoje delo in mnogokrat bo razočaranje prišlo prav zaradi pomanjkanja literature. Takrat stopi na plan kolegijski in tovarištvu med študenti, in priznati je treba, da se prav sodelovanje na področju izposojanja in množičnega koriščenja strokovnih knjig izredno obnese. Nespretni bi bili, če se ne bi v zagati obrnili na mnoga podjetja v Mariboru ali drugje, ali morda pri štipenditorju, kajti po takšnih ustanovah sa najde veliko dobrih knjig in pripomočkov.

Idealno organiziranega študija seveda nikjer ne more biti, zato je predvsem uspeh študenta na izpitih in uspeh na področju strokovnega dela v veliki meri odvisen od tega, kako se študent v času svojega študija na bodoči poklic pripravlja, kakšen je delež njegovega osebnega prizadevanja pri obvladovanju materije, a kaj mu lahko nudi šola. Visokošolski pouk je organiziran tako, da računa na določeno zrelost svojih slušateljev, ki morajo mimo predpisanega programa poglobljati svoje znanje, da bi mogli postati samostojni v sferah svojega poklica. Torej je nujno, da vsak študent novinec že v začetku spozna, kolikšnega pomena je študij v pravem pomenu besede, torej učenje, ki vedno išče nekaj novega na podlagi pridobljenega znanja. Samo stereotipno srednješolsko učenje »naizust« je polovičarsko, a pozneje v praksi se pokaže za zelo neučinkovito. Če gledamo stvari s stališča samostojnega, poglobljenega in zrelega dela, potem moramo vsekakor priporočati že v začetku koriščenje literature, in to najnovejše, ki se je v javnosti pojavila.

Izpitni resda mnogokrat izgledajo kot nerealan preverjanje znanja, saj se tudi zgodi, da kdaj pa kdaj na njih uspejo takšni študentje, ki so se pripravljali prav malo in malo tudi znajo, na drugi strani pa razočarani padajo zelo prizadevni, ker so na izpitu »pač imeli smolo«. Treba je trezno oceniti, da ima profesor zelo malo možnosti, da bi slehernega kandidata prav podrobno pretipal, sploh pa, če nima svojega asistenta, ki bi mu lahko to delo predhodno že delno opravil. Mnenje, da so vprašanja na izpitu kakor kroglja na fronti, kandidati pa borci, ki jih bo zadelo ali jih ne bo, seveda ni dovolj razumno, ampak posledica prepričanja, da je študij formalnost, ki mora zadostiti minimalnim pogojem, da se pride do diplome. A ravno takšnega prepričanja bi se morali izogibati. Izpiti naj bodo torej samo iniciativa, da se kandidat pogloblja v predmet tudi izven obsega zahtevane snovi, če je to mogoče. Vedno to seveda ni mogoče.

Mariborske visokošolske institucije so še mlade. Prva je bila ustanovljena višja ekonomska komercialna šola leta 1959, takoj za njo višja tehniška šola in tako naprej. Prav zaradi tega so še tudi nekatera zkorjenjena mnenja, da se študij v Mariboru ne bo obnesel, da imajo visokošolske ustanove drugod že več izkušenj in tudi renome, ter da je sploh treba gledati z rezervno na višješolski sistem. Toda taka mnenja so čedalje šibkejša, saj praksa izključuje njihov obstoj, kajti pedagogi, ekonomisti, inženirji, pravniki, stomatologi in drugi dokazujejo na delovnih mestih, da so pridobili solidno strokovno znanje, tisti, ki pa študij nadaljujejo v višjih izobraževalnih stopnjah drugod, spadajo med najuspešnejše študente. ČE BO JAVNOST PRIZNALA KVALIFIKACIJO PRVOSTOPENJSKEMU STROKOVNJAKU ALI NE, JE V NAJVEČJI MERI ODVISNO OD ŠTUDENTOV ALI DIPLOMANTOV SAMIH, PA TUDI OD VISOKOŠOLSKIH INSTITUCIJ V MARIBORU, ČE SI BODO Z DOBRO ORGANIZIRANIM POUKOM IN STROKOVNIM PEDAGOŠKIM TER ZNANSTVENIM DELOM ZNALI PRIDOBITI RENOME, KAKRŠEN GRE VISOKIM ŠOLAM; toda renome je že znatno pridobljen, potrebno ga je le utrditi, zlasti v najnovejšem času, ko nekatere umetne teorije o visokem šolstvu v Sloveniji hočejo oslabiti vlogo Maribora v visokoškolskem izobraževanju.

ČAS RAZVEDRILA

Kakor postavljamo na prvo mesto resnost pri študiju in poudarjamo intenzivno izkoriščanje časa, tako nikakor ne moremo mimo dejstva, da je tudi velikega pomena izvenštudijsko udejstvovanje. Študentu ostaja malo časa za razvedrilo, toda tisti čas, ki mu ostane, naj bi bil zares bogato izkoriščen. Razvedrilo seveda ni vselej samo poslušanje glasbe, ali odhajanje na plese, po mnenju nekaterih celo večidel poseadanje po lokalnih najrazličnejših kvalitetah, marveč je to živo vključevanje delovnega človeka (kar je tudi študent) v široko zamišljeno rekreacijo, spoznavanje kulturnih dosežkov, obiskovanje gledališč, koncertov, razstav, udejstvovanje v športu ali spremljanje le-tega, dalje spoznavanje narave in pokrajine dežele... Maribor ima številne zelene parke, njihova privlačnost je čudovita, tudi prostorov, kjer se mladina zabava, je sedaj že nekaj več. Muzeji, razstavni saloni, galerija, gledališče, IN PA SPREHODI POD FASADAMI STARIH MESTNIH HIS?

Mar ne bi tudi na Pohorje šli?

Srce je spomladi nemirno kot listje na vetru, a Kalvarija je prav blizu, greoč ji utrgaš kak cvet, in s tem si pozabil na knjige in strah pred izpitom. In kdo pa trdi, da tudi to ni razvedrilo duha in srca?

Res je, da mesto, v katerem študiramo, ne bo nikoli pozabljeno, kajti povezano je s številnimi spomini na mladost, a mimo tega ima važen pomen v oblikovanju osebnosti.

VISOKOŠOLSKO MESTO mora poleg šolskih institucij imeti tudi takšne, ki pomagajo graditi akademsko razgledanega in misličnega občana, to pa pomeni, da je kompleks dogajanj v mestu na ravni, ki more zadovoljiti tudi zahtevnejše občinstvo, a prav gotovo so to v prvi vrsti študentje.

Kam v prostem času?

Ne bo pravzaprav veliko takšnih dni, ki bi ne bili vezani na študij ali predavanja, vaje, obveznosti, vendar pa se vselej, tudi v najkrajšem trenutku, ki mu navadno rečemo priložnost, pojavi vprašanje: kam sedaj? Študentarja, ki je mlada, išče mesto, kjer bi se razvedrila, oddahnila, razveselila in nekaj trenutkov pozabila na vsakdanjosti, ki jih preživlja pri študiju. Prosti čas je v Mariboru mogoče preživeti kjerkoli, na ulici ali v kavarni, v parku ali v gledališču, v kinu ali na športnih igriščih, aktivno ali pasivno. Pasivno izkoriščanje prostega časa je pogosto vezano na pohajkovanje, ubijanje dolgočasje na cesti, a pri petičnejših po lokalih, kjer razen paše za oči dobé tudi druge ugodnosti, kakor poceni zabavo, pijače, včasih pa tudi prebiranje časopisja.

Glede aktivnega izkoriščanja prostega časa bi morali pripomniti, da ne mislimo s tem samo načrtnega vključevanja v dejavnosti izven šole, marveč tudi pogostokrat možnosti, ki ji himamo, da bi zadostili naključnim željam. Take naključne želje se pokažejo tedaj, ko odpove pokornost organiziranosti. Poskušali bomo prikazati nekaj možnosti, ki jih študent v Mariboru ima, da bi svoj prosti čas bogato preživel.

Nemara je potrebno, da najprej navedemo tiste institucije, ki bi študentu naj bile ne samo dostopne, ampak po njegovem spoznanju tudi potrebne. To je Slovensko narodno gledališče v Mariboru, ki je edino te vrste (poklicno) v severovzhodni Sloveniji, a ker je večina naših študentov ravno iz tega predela, verjamemo, da je za njih tudi dovolj zanimivo. Gledališče ne bi smelo biti samo zbirališče, kjer je mogoče resda videti vse najlepše dosežke v modni, marveč tudi v gledališki umetnosti. Eno pa je z drugim tako povezano, da se občudovalci lepe zunanosti lahko ravno tako naslajajo ob odmorih v avli, kakor najdejo svoje notranje zadovoljstvo tisti, ki prihajajo zgolj zaradi odrske umetnosti. Moramo priznati, da izkušnje iz preteklih let kažejo na stalno rast zanimanja za gledališki abonma, ki je za študente sorazmerno poceni. Prenekateri umetnik je že izjavil, da zelo rad igra pred študentsko publiko in v Mariboru in nič drugače. Ker je študentska publika bolj zahtevna in bolj kritična, smo ravno na predstavah za študente priče najuspešnejšim interpretacijam naših igralcev in pevcev.

In če tudi nismo redni obiskovalci gledališča, mar moremo misliti o sebi, da smo ali bomo intelektualci, če si nismo skoraj nikdar prostovoljno in na podlagi lastnih želja ogledali nekaj najuspešnejših predstav v sezoni? Drama in opera SNG v Mariboru bosta vselej kulturno pribežališče, ko bomo že vsega drugega naveličani.

Za zahtevnejše in verjetno bolj redke obiskovalce upodablja oče umetnosti, pa tudi za tiste, ki jim bo to študijska obveznost (študentom pedagoške akademije), ima Maribor skoraj redno odprti razstavi v Umetnostni galeriji ob Strossmayerjevi ulici in v salonu Rotovž. Umetnostna galerija ima že bogato lastno zbirko, in jo občasno razstavlja, razen tega pa skrbi, da našo publiko redno senznanja z novostmi v domači in tuji likovni ustvarjalnosti. Nadalje nas pot ponese v zakladnico starin, v muzeje, ki so dovolj številni in bogati, da jih prištevamo med najpomembnejše v Sloveniji. Pokrajinski muzej v Mariboru hrani mnoge znamenitosti, ki niso le zanimive za turiste, marveč lahko služijo za temeljit študij naše preteklosti, in so torej močan argument slovenskega ljudstva, za študente pa mesto za spoznavanje in izobraževanje. Pokrajinski muzej ima naslednje zbirke: arheološko, etnografsko, numizmatično pa še kulturnozgodovinski in umetnostnozgodovinski oddelek. Še posebej je treba omeniti muzej NOB, ki hrani bogato dokumentacijsko gradivo o borbi in zmagi slovenskega naroda s posebnim poudarkom na Štajerski.

Mimo omenjenih kulturnih ustanov je še pomembna koncertna poslovalnica. Le-ta je svoj čas prirejala mladinske koncertne abonmaje s potrebnimi predavanji pred izvajanjem glasbenih del, da bi tako šolska mladina dobila vsaj najpotrebnejše osnove v glasbeni vzgoji. Zal sedaj akcija za popularizacijo klasične ali resne glasbe med mladino ni več tako organizirana, so pa obljube, da se bo vse uredilo zopet na bolje. Vsekakor je treba omeniti, da raznim koncertom, ki jih prirejajo priznani svetovni umetniki, kljub pomanjkljivi glasbeni vzgoji mladine stojišča niso nikoli prazna in če bi bila stojišča večja, ki tudi mladine bilo več.

Študentska organizacija vključuje svoje člane v Kulturno umetniškem društvu Student, ki je od svojega obstoja dalo že nekaj dobrih predstav. Izstopata predvsem folklorna skupina in pevski zbor. Sedaj razpolaga Student s potrebnimi rekviziti, tako da je delo lažje, rezultati pa boljši. Nikakor ni mogoče trditi, da bi bilo vodstvo društva dalo od sebe toliko, kolikor pričakujemo in kolikor bi bilo mogoče dati. Pričakujemo pa, da se bo z vsako novo generacijo, ki bo nadaljevala začete tradicije, stanje popravljalo in izboljševalo.

Ne bilo bi tudi treba posebej omenjati študentskega glasila KATEDRA, ki izhaja kot mesečnik, toda zdi se nam, da je vsaj potrebno povedati, kakšno vlogo naj študentski časopis odigra in kako lahko študentje sami kreirajo njegovo fiziognomijo. Študentski tisk ima poleg tega, da obvešča študente o dogajanju v visokošolskih centrih, še posebno nalogo, da vzgaja in goji kritičnost, pravilno ocenjuje dogodke v našem družbenem življenju ter jih analizira, da spremlja in podpira razvijanje kulture in izobraževanja ter da se zavzema za krepitev socialističnih družbenih odnosov in smoupravljanja. Vsebinska se deli po rubrikah na: študentsko, kulturno, mednarodno, srednješolsko, literarno in zabavno. Studentje, ki želijo pisati in oblikovati svoj nazor, najdejo za to pri ustvarjanju časopisa izredne možnosti.

Marsikdo štipendije ne bo dobil ali pa bo preskromna, da bi lahko zadovoljivo živel. Za delno premagovanje takšnih problemov imajo mariborski študentje svojo ZADRUGO, ki jih honorarno zaposluje. Dosedanje izkušnje kažejo, da je iskanje dela preko zadruge zelo uspešno in delo tudi primerno plačano. Marsikatera tegoba, ki nastane zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, se da z voljo do dela tako premagati, a poleg zgolj finančnega učinka kaže tak način zaposlovanja študentov še drugo podobo, namreč odnos do dela, vrednotenje dela in pa pridobivanje samostojnosti. (Zal niso pogoji takšni, da bi lahko študent samo študiral, in ne še skrbel za vsakdanji kruh, kar bi bilo seveda najbolje.)

In ne na koncu: šport. V Mariboru je čev društev, ki gojijo skoraj vse športne discipline in študentje imajo možnosti, da se vključijo. Se bolj raz-

veseljivo pa je, da sta dve mariborski višji šoli uvedli obvezno telesno vzgojo, ki bo študentom v razvedrilo in zabavo. Pričakujemo, da bodo tudi ostale šole šle po njihnih stopinjah. Seveda pa je pri odboru Zveze študentov posebna komisija, ki organizira razna športna tekmovanja, čisto študentska in tudi mešana.

Kdo ve, če je mogoče povedati res vse, kar bo študent novinec potreboval, da bi se že prve dni svojega bivanja v Mariboru zares vključil v tukajšnji ritem ter da bi imel na dlani vse možnosti, in bi se tako laže usmerjal. Sto ljudi, sto potreb in želja. Vsem torej ne bi bilo mogoče ugoditi, prispevali smo pa tiste najnujnejše informacije, ki so morda v pravem trenutku najpomembnejše za uspešen začetek študija in za dajevnosti po osebnih odločitvah.

KATEDRA

Katedra je časopis mariborskih študentov, ki ga le-ti sami ustvarjajo, to se pravi, da študentje vanj pišejo, ga študentje urejajo in tudi izdajajo. Katedra je začela izhajati kmalu po nastanku prvih višjih šol v Mariboru in je s krajšimi prekinitvami izhajala do danes. Nekaj časa je bila štirinajstidnevnik, nato pa mesečnik. Sedaj zopet izhaja kot štirinajstidnevnik. Časopis mariborskih študentov ima vodilno vlogo v študentski aktivnosti in je kot napredna sila v mariborskem in slovenskem javnem dogajanju tudi upoštevana. Ima nalogo objektivnega in kritičnega obveščanja javnosti zlasti o študentskih ter seveda tudi drugih vsakdanjih problemih in oblikovanje kulturne fiziognomije Maribora.

Katedra je zelo popularna tudi med srednješolsko mladino, saj je srednješolcem odmerjena ena do dve strani prostora, ki ga le-ti pridno in bogato polnijo s svojimi prispevki.

Za sodelovanje na straneh Katedre so vabljeni vsi študenti, srednješolci ali drugi mladinci, ki bi želeli posvetiti del svojega prostega časa novinarskemu delu.

Prostori uredništva so v novem študentskem domu, Ob parku 7.

VKLJUČITE SE V VRSTE KUD ŠTUDENT!

Kulturno umetniško društvo Student razvija svojo dejavnost na podlagi amaterskih pravil, torej v izvenštudijskem času in nepoklicno. Največ uspeha doslej so imeli: študentski oder, pevski zbor in folklorna skupina. Studentje ne nastopajo samo v Mariboru in pred študentskim občinstvom, marveč tudi po drugih naših mestih; zlasti pa je razveseljivo, da se za njihove nastope zanimajo v inozemstvu.

Vsi novi študentje, ki imajo že kaj izkušenj na področju kulturno umetniške dejavnosti, in tudi tisti, ki imajo samo voljo, bodo našli svoje zadovoljstvo v delu pri našem društvu. Tu posebej vabimo člane za študentski oder, ki bo letos ponovno začel z delom. Prostore ima v študentskem domu, Tyrševa ulica 22.

Zadruga študentov in dijakov

V Mariboru že sedmo leto deluje zadruga študentov in dijakov, ki jo je ustanovil odbor zveze študentov MVZ z namenom, da pomaga reševati materialno stanje študentov. Prav posebno pa še v sedanjem slabem položaju študenta, ko je štipendij manj, življenjski stroški pa so vedno večji. V letu 1968 so dobili dijaki in študentje po zadrugi 1760 zaposlitev in s tem ustvarili 765.556,68 N din bruto dohodka. Zaposlenih je bilo približno 700 študentov-članov zadruge in povprečni bruto zaslužek člana je znašal 583,80 N din letno. To je bilo omogočeno na osnovi posebnega statusa, ker zadruga gospodarskim organizacijam ne odvaja od študentskih honorarjev nobenih družbenih dajatev. Od študentovega zaslužka odbije zadruga provizijo (do vsote 700 N din je enotna deset odstotna provizija, nad to vsoto pa se provizija zvišuje; za vsakih deset tisoč za en odstotek, medtem ko je za vsote nad 1600 N din prav tako enotna dvajset odstotna provizija), s katero krije poslovne stroške in ustvarja sredstva za sklade.

V zadrugu študentov se lahko vpiše vsak študent, ki predloži potrjeno o šolanju. Uradne ure so vsak dan od 10. do 12. ure, v sredo pa še od 14. do 16. ure. V soboto zadruga ne dela. Poslovne prostore ima v študentskem domu Ob parku 7 (v kleti).

SKUPNOST ŠTU- DENTOV MARI- BORSKIH VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV

Ko ob vpisu na visokošolski zavod postane dijak študent, prevzame razen učenih tudi več drugih obveznosti. Prvenstveno postane član študentske skupnosti. Študentska skupnost na mariborskih visokošolskih zavodih, ali kratko SS MVZ, ni organizacija v političnem, cehovskem ali drugem podobnem smislu. To je organizirana študentska dejavnost, katere član postane avtomatično vsak študent s samim statusom študenta. Brez članarine in izkaznice je študent del mariborske, slovenske in pozneje tudi del skupnosti študentov iz vse Jugoslavije.

Omenil sem, da SS ni politična organizacija. To pa ne smemo razumeti tako, da so za študentsko skupnost vprašanja družbenih odnosov doma in v tujini nezanimiva in tuja. Pa še kako se z njimi ukvarja, samo ne več kot politična organizacija.

Osnovno delovno izhodišče naši študentski skupnosti je koncept dela, ki smo ga sprejeli na zadnji letni skupščini. Ta v eni izmed točk pravi: »študentska skupnost dela na principih samoupravnosti in demokratičnosti ter omogoča študentom uveljavljanje svojih interesov in uresničevanje svojih zahtev.« Te misli so osnova tudi vsem drugim organizacijskim in vsebinskim izhodiščem dela SS. Trenutno še dela SS brez statuta. Organizacijske podrobnosti našega dela ureja pravilnik o delu stalne skupščine in izvršnega odbora SS MVZ, vsebinski okvir dela pa je že prej omenjeni koncept. Programa in svetovnonazorskih opredelitev SS ne potrebuje. Osnova za trenutno dejavnost naj bodo jasno izražene zahteve študentov, ne pa vnaprej deklarirane smernice.

Študentska skupnost deluje v okviru in po načelih družbeno socialističnih odnosov v naši domovini. Zajema vse študente, ne glede na njihovo svetovnonazorsko opredelitev. Različni pogledi na svet imajo vso možnost uveljavljanja v okviru naše skupnosti. Študentska vodstva in študentski predstavniki morajo zastopati stališča večine študentov. Temu je prilagojena tudi organizacijska zgradba naše skupnosti.

SS omogoča tudi vključevanje študentov v samoupravljanje na visokošolskih zavodih in v vseh predstavniško-samoupravnih telesih naše družbe. V tem je tudi naša velika prednost pred študentskimi organizacijami drugod po svetu. Reševanje vprašanj znotraj naše študentske skupnosti ter reševanje naših vprašanj, ki jih postavljamo vsej družbi, je možno samo po samoupravnih poti. Ni naš cilj, da bi bila SS podaljšana miniatura uradne politike, prav tako pa tudi nečemo in ne smemo biti opozicija za vsako ceno.

Osnovna oblika delovanja študentov je skupnost študentov na visokošolskem zavodu. Vsaka skupnost razvija delo samostojno in išče naprimernejše oblike za sestajanja študentov po posameznih šolah. Vsako leto študentje na zavodu na letni skupščini volimo svoje predstavnike v izvršni odbor SS, ki je najvišji in stalni izvršilni organ na šoli. Volimo tudi študentske predstavnike v svet šole, pedagoško znanstveni svet in ustrezne organe pri združenju MVZ.

Na nekaterih šolah deluje kot najvišji organ študentski svet, ki ga sestavljajo vsi študentski predstavniki v organih šole. Osnovno samoupravno telo študentov in profesorjev pa je svet letnika ali oddelka, katerega člani so vsi študenti letnika in profesorji, ki predavajo v njem. Zahteve, ki jih svet letnika postavi in presegajo njegove pristojnosti, mora pisмено predložiti v nadaljnjo obravnavo svetu šole ali pedagoško znanstvenemu svetu.

Osnovna oblika sprejemanja študentskih stališč so zbori študentov. Zbor študentov lahko skličejo vsi študentski organi prav tako pa tudi skupina študentov. Vsebinsko je delo na zborih študentov lahko zelo široko. Razen samoupravnih vprašanj na šoli, študentje na zborih študentov zavzemamo svoja stališča o vseh vprašanjih v naši družbi. Zbor študentov omogoča vsakemu študentu, da poiskuje prodreti s svojimi stališči, pa naj so kakorkoli obarvana.

Najvišji študentski organ v visokošolskem centru je stalna študentska skupščina, ki jo sestavljajo študentski predstavniki vseh šol. Obravnava in rešuje vsa vprašanja iz življenja in dela študentov in zavzema lastna stališča do družbenih in političnih dogajanj doma in po svetu. Skupščina iz svoje srede voli izvršni odbor, ki je njen izvršilni organ in opravlja naloge, ki mu jih nalaga stalna skupščina, zbor študentov ali študenje posameznega visokošolskega zavoda. V okviru izvršnega odbora dela več komisij, kot na primer komisija za aktualna družbena vprašanja, študijska vprašanja, za materialni položaj študentov, kulturno dejavnost itd.

To je kratek oris organizacijskih oblik naše študentske skupnosti. Studentje, ki smo jih sprejemali, smo menili, da so trenutno naustreznejše. Naša prednost je ravno v tem, da lahko vsak čas prilagodimo organizacijske oblike naše skupnosti trenutnemu položaju in zahtevam.

Vsak študent je odgovoren za delo svoje skupnosti. Marsikaj, kar lahko očitamo raznim družbenopolitičnim organizacijam — študentski skupnosti ni potrebno. Vsakdo lahko poizkuša spremeniti naše oblike dela, vsakdo lahko vpliva na vsebinsko usmerjenost. Mariborski študentje se ne zapiramo in ne delamo samo v okviru našega mesta. Po dolgih letih je zaživela skupnost študentov Slovenije, ki jo sestavljamo študenti vseh slovenskih visokošolskih centrov. ZŠJ je bila ena poslednjih zveznih organizacij, ki je niso sestavljale nacionalne organizacije. Ustanovitev ŠSS ne sme vplivati na odnose s študenti iz sosednjih republik, ki jih na osnovi enakopravnosti nameravamo še poglobiti. Tesno sodelovanje s študenti iz vse Slovenije pa je pogoj za enoten in uspešen nastop s študentskimi vprašanji pred ustreznimi forumi.

Koncept SS je izhajal s stališč poštenosti in načelnosti. Študentski predstavniki morajo res delati po sprejetih stališčih in pozabiti na politikantstvo in zakulisne manevre. Javni razgovori z razpravami o javnem oblikovanju in zagovarjanju stališč morajo biti osnova vsemu našemu delu. Vendar osnova za uspešno delo niso samo študentski predstavniki. Študentska skupnost — to so študentje. Ti, ki se bodo na višje šole komaj vpisali, ali oni, ki že več let razmišljajo o študiju, vsakdo bo na svoj način odgovoren za pozitivno ali negativno oceno za delo, ki bo letela na študentsko skupnost.

Povsod po svetu so študentje ena najbolj nemirnih družbenih plasti. To smo pri nas tudi mi, toda brez razbijanja po cestah se da preko študentske skupnosti marsikaj doseči. Vse je odvisno samo od vas, ki boste nadaljevali šolanje, ali pa od vas, ki boste v kratkem postali študenti.